
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Dombiratos Község Önkormányzata

2018-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	6
Célok.....	6
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	7
1. Jogszabályi háttér bemutatása	7
2. Stratégiai környezet bemutatása	8
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	10
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	18
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	23
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	26
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	29
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	30
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	31
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	31
1. A HEP IT részletei.....	31
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	31
A beavatkozások megvalósítói	32
Jövőképünk	33
Az intézkedési területek részletes kifejtése	33
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	42
3. Megvalósítás.....	50
A megvalósítás előkészítése	50
A megvalósítás folyamata.....	50
Monitoring és visszacsatolás.....	51
Nyilvánosság.....	52
Érvényesülés, módosítás.....	53
4. Elfogadás módja és dátuma	54

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Dombiratos Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Dombiratos település Békés Megye délkeleti részén található a „Viharsarok”-ban. Dél-Békési Kistérséghez tartozó település. Környező települések Kunágota, Almáskamarás, Kevermes, Medgyesegyháza, Nagykamarás, Magyardombegyház, Kisdombegyház. A település polgármestere és települési képviselői dombiratosi lakosok, akik minden erejükkel azon vannak, hogy döntéseikkel a település érdekét képviseljék, ami a mai nehéz gazdasági helyzetben nem könnyű feladat.

A településről a XV. század elejéről van először feljegyzés. 1414-ban Belsevyratos, majd 1510-ben Dombiratos, 1742-ben Dombiratos, 1777-ben már Dombiratos néven található. A megkülönböztetésnek az volt a célja, hogy elválasszák a másik két Iratostól. Az egyiket Nagy-Iratosnak nevezték, és a XIX század közepén gróf Almássy Pál földesurassága alatt kisebb kertészközség volt 480 magyar lakossal. „Az iratos szó a régi magyar nyelvben festett, díszített jelentett, s valószínű, hogy községünk is valamely díszesebb épületéről vagy díszesebb templomáról kapta a nevét.”

Önkormányzati feladatokat 2007. december 31.-ig önállóan látta el a település, majd 2008. január 1. napjától igazgatási feladatok ellátása terén Kunágota-Almáskamarás-Dombiratos Körjegyzőségben működött, gesztor önkormányzat Kunágota önkormányzata volt, 2013. január 1. napjától Nagykamarási Közös Önkormányzati Hivatal Dombiratosi Kirendeltségeként 3 fő köztisztviselő látja ezeket a feladatokat. Adminisztratív feladatok elvégzésében munkájukat közfoglalkoztatott dolgozók segítik.

Egészségügyi és szociális feladatok ellátása biztosított a településen. Jelenleg Kevermesről helyettesítőként vállalkozó háziorvos látja el a háziorvosi feladatokat, aki heti 3 alkalommal jár ki rendelést tartani, az ügyeleti ellátás a Dél-Békési Többcélú Kistérségi Társulás keretében van biztosítva. A fogorvosi alapellátás Kevermes nagyközséggel egy körzetben működik, a kevermesi rendelőben történő igénybevételi lehetőséggel. Védőnői ellátás is biztosított, Almáskamarás község Önkormányzattal közösen foglalkoztatott körzeti védőnő alkalmazásával, aki hétfőn és csütörtökön érhető el a településen. Szociális ellátás szempontjából a lakosok részére biztosított a házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, melyet az önkormányzat maga lát el. A családsegítés, valamint a gyermekjóléti feladatokat 2016. január 01.-től Nagykamarás Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó Nagykamarás Község Önkormányzat átvállal fenntartott Nagykamarás Gondozási Központ látja el három település: Nagykamarás, Medgyesbodzás, valamint Dombiratos tekintetében, 2018. július 31.-ig két fő, azt követően egy fő családsegítővel. A gyermekjóléti szolgálat családsegítője csütörtöki napon látja el a feladatát Dombiratoson, de természetesen

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

krízishelyzet esetén bármikor elérhető, a családsegítő részére rendelkezésre áll egy személygépkocsi, amely a rugalmas ügyintézés, mobilitás lehetőségét biztosítja.

A lakónépesség száma 2014-ben kissé emelkedett, majd azt követő két évben csökkenés tapasztalható, viszont 2017-es évben szintén emelkedett. Állandó lakosainak száma 2017-ben 598 fő. A népesség összetételét tekintve a nők vannak nagyobb számban. A település elöregedőben van, sok a nyugdíjas, idős inaktív ember, nagyon kevés a fiatalok száma, az évi születések száma. Éppen ezért egyre több figyelmet kell fordítani lakosság egészségügyi és szociális ellátásának biztosítására. A településre jellemző az elvándorlás, főleg a munkahelyi lehetőség miatt. Mindenki a környező nagyobb városokba költözik, a biztosabb megélhetést keresi. Vannak, akik más országban, külföldön keresik a munkát, főleg azért, mert ott magasabbra fizetés.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2013	566	
2014	577	102%
2015	564	98%
2016	533	95%
2017	598	112%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A munkanélküliségi ráta az elmúlt évekhez képest a közfoglalkoztatásnak köszönhetően javult, de a járási, régiós adatokhoz képest még mindig magas. A lakosság iskolázottsága igen alacsony. A településen főleg mezőgazdasággal foglalkoznak az emberek, a lakosság kis része, mint őstermelő dinnye, paprika, csemegekukorica termesztéssel foglalkozik. A mezőgazdasági termelésből korábbi években viszonylag jó

meglehetett élni, a családot eltudták látni, mára azonban nagy befektetés mellett kevés hasznot hoz a növénytermesztés, így evvel is kevesen foglalkoznak, nehezen térül meg a kiadás a vállalkozó számára. Munkahelyi lehetőség hiányában, vannak olyanok, akik más településen létesítenek munkaviszonyt, főleg Békéscsabán, Gyulán, de a fővárosban és környékén is, keresnek módot a megélhetésre, vagy a közfoglalkoztatás adta lehetőségek útján tudnak keresethez jutni. A helyi nagyobb mezőgazdasági vállalkozók idényjelleggel tudnak munkát biztosítani. A nyilvántartott álláskeresők száma a lakónépességhez viszonyítva közel egynegyede, ami azt jelenti, hogy ezt a helyzetet kezelni kell, mivel a megélhetés, a munkához jutás az ember egyik legfontosabb lételeme, ami a mindennapjait is nagymértékben meghatározza.

Az évi születések száma igen alacsony. Az iskoláskorú gyermekek 2007/2008-as tanévvel létrehozott Közoktatási Intézményfenntartó Társulás keretében látta el, melyet Kunágota-Almáskamarás-Dombiratos települések hoztak létre, a tanulók Kunágotára járnak, illetve a szintén nem messze levő Kevermesre, már évek óta az iskola nem önkormányzati fenntartású Kunágota esetében Klikk fenntartásban, Kevermes vonatkozásában pedig az egyház fenntartásában működik

Az óvoda, rendkívül alacsony gyermeklétszáma miatt 2017-ben a helyi óvodai csoport nem indításáról határozott, majd 2018. augusztus 31-vel a helyi óvoda megszüntetéséről volt kénytelen határozni. Jelenleg a gyermekek Kunágotára járnak óvodába, köznevelési szerződés keretében, a szállítás feladatát az önkormányzat maga oldotta meg, az önkormányzat tulajdonában levő kisbusszal, az óvodába járó gyerekek időben megérkeznek a napi foglalkozásokra, délután pedig a kisbusz szintén igény esetén hozza őket vissza. Az iskolások száma szintén csökkenő tendenciát mutat. Az általános iskola elvégzése után a környező városokban – Mezőkovácsháza, Gyula, Békéscsaba, Battonya, Orosháza – kezdenek középfokú tanulmányokat. Felsőoktatási intézményekbe már nagyon kevesen jelentkeznek, mert ez a szülőkre nagy anyagi terhet ró. A szülők nagy része szociális ellátásból tartja fenn magát, így az oktatás biztosítása képtelenség, mert komoly feladat a napi megélhetés fenntartása, a család számára legfontosabb kiadások fedezése.

A településen megoldott az ivóvízellátás, melyet jelenleg Alföldvíz Zrt. üzemeltet, az 1990-es években kiépítésre került a telefonhálózat, gázvezeték. Ezek lakossági hozzájárulással lettek kiépítve.

A települési kommunális hulladékot a DAREH Bázis Nonprofit ZRT. szállítja el a településről hetente, 2017. évtől pedig a szelektív hulladékgyűjtés is beindításra került a településen a környezettudatosság kialakítása érdekében.

Az 1950-es években nagy értéknek számított a kisvasút megléte, mely közlekedést nagyban elősegítette, megkönnyítette, de sajnos a vasút korszerűsítésével az 1960-as 1970-es években megszüntették, nem sokáig lehetett élvezni a jelentőségét, ezek után már csak autóbusszokkal tudtak közlekedni. A közlekedés ugyan megoldott, de a nagyobb városoktól – Békéscsaba, Gyula – messze van, a közlekedési idő 60-90 perc, a legközelebb eső nagyobb település Mezőkovácsháza, ami 25 km-re van a falutól, az odajutás ebben az esetben is 30 perc. A települések között autóbusszal való közlekedést, illetve Lökösházától vonattal való közlekedést lehet igénybe venni.

A településen korábban működött kovács, bognár, fodrász, asztalos, borbély, de ezek mára megszűntek. A településen működik vállalkozó által üzemeltetett élelmiszerbolt, posta, takarékszövetkezet, a gyógyszereket naponta hozzák ki a településre Kunágotáról, illetve Kevermesről, amikor a házi orvos tartja a rendelését, de a szomszédos községben is be tudják szerezni a gyógyszert, ha valaki ezt szeretné.

A településen a kulturális programok megrendezésére a Művelődési Ház ad otthont, esetenként az általános iskola udvara, ahol minden évben a Gyermeknapot és Családi napot szervez az önkormányzat különféle programok biztosításával az anyagi lehetőségeihez mérten. A hivatal melletti közösségi épület ad helyet a könyvtár (a Békés megyei Könyvtárral kötött szerződés keretében a Mezőkovácsházi és különféle szabadidős (pl számítógép, internet, csocsó stb) programoknak.

Értékeink, küldetésünk

Az önkormányzat a foglalkoztatás, oktatás, egészségügy kapcsán tiszteletben tartja az állampolgárok, munkavállalók, gyermekek, lakosság emberi méltóságát, egyediségét, emberi értékét. Igyekszik előnyben részesíteni a veszélyeztetett csoportokat. Feladata, hogy szemléletmóddal és tettekkel szolidaritásra ösztönözzön mindenkit. A település lakóinak túlnyomórésze római katolikus vallású. Ők is építettek számukra templomot, mely a hívek számára ad lehetőséget vallásuk gyakorlásában. 1992-ben avattuk fel a II. világháborús emlékművet, melyet egy, azóta már meghalt – Ferencz Vilmos - dombiratosi lakos készített. Kialakításra került a Millecentenáriumi emlékpark 1996-ban, a vízmű előtti területen. Ez a park alkalmas különböző önkormányzati rendezvények megtartására is. A templom melletti területen került kialakításra a Milleniumi park, ahol emléktábla került elhelyezésre.

Országos védelmet élvez a település területén található kunhalom (021/5,6 hrsz.) annak ellenére, hogy művelik nem tűnt el teljesen, védelme, megőrzése fontos, természetvédelmi és kulturális jelentősége nagy. Országos jelentőségű műemlék nincs a településen, de helyi védettséget élvező épület igen, ezek: Templom (Hősök útja 24.), a Feszületek (Hősök u. 4. és a Kossuth utca 2.), Plébánia (Széchenyi u. 58.), mindezeket már a településkép védelméről szóló helyi rendelete tartalmazza.

A településen 3 azonosított és 1 azonosítatlan régészeti lelőhely található, az ezekről készített részletes leírást az örökségvédelmi hatástanulmány tartalmazza. Ezek a területek a neolitik, rézkor, Árpád-kor, késői középkor idejéből maradtak ránk, de a népvándorlás korából is van régészeti lelőhely. Helyi természetvédelmi értékeink a 6 db ezüstjuhar, 1 db vadgesztenye, 3 db kislevelű hárs, melyet szintén a helyi rendelete tartalmaz az önkormányzatnak.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Dombiratos település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézmény – az óvodát – érintő intézkedések érdekében együttműködik a Kunágotai óvodákat fenntartó társulással.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírásai értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen:

- mélyszegénységben élők,
- romák (településünkön nincsenek)
- gyermekek,
- nők,
- idősek,
- fogyatékkal élők helyzete

A Képviselő-testület a szociális gondoskodásról szóló 1/2015. (II.24.) önkormányzati rendeletben szabályozza a juttatásokhoz való jogosultság feltételeit, melyben a krízis helyzet kezelése mellett különféle olyan szociális juttatások megállapítására is lehetőség van, mely jelentős segítséget nyújt a főleg rászorult családok, gyermekek számára.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A képviselő-testület a településfejlesztési koncepcióját 2007. évben fogadta el a helyi építési szabályzatával egyidőben, ahol fő célkitűzés a település fejlesztése, ezek egy része kapcsolódik jelen esélyegyenlőségi programhoz.

A képviselő-testület a gazdasági programját 2016. évben fogadta el, amely 2020-ig határozza meg a település fejlesztési elképzeléseit, célkitűzéseit.

A Képviselő-testület – az Önkormányzati törvényben meghatározott sorrendet követve - a következő közszolgáltatásokra vonatkozóan rendelkezik:

- vízrendezés és csapadékvíz elvezetés,
- köztemető fenntartás,
- helyi közutak és közterületek fenntartása,
- köztisztaság és településtisztaság fenntartása,
- közbiztonság helyi feladatainak ellátása,
- közreműködés a foglalkoztatás megoldásában,
- gondoskodás az óvodáról,
- gondoskodás az egészségügyi ellátásról,
- gondoskodás a szociális ellátásról,
- gondoskodás gyermek és ifjúsági feladatokról,
- közösségi tér biztosítása,
- közművelődési tudományos művészeti tevékenység, sport támogatása,
- a nemzeti és etnikai kisebbségek jogai érvényesítésének biztosítása,
- egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése.

Önkormányzati szolgáltatásokkal kapcsolatban elmondható, hogy a településen működik házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, mely a rászorulóknak részére igénylés alapján biztosítható. A feladatot szakképzett közalkalmazott dolgozó látja el, közfoglalkoztatottak bevonásával, segítségével. A szociális étkeztést, szünidei gyermekétkeztetést 2018. július 01-től a Tóth Konyha Kft. biztosítja, gazdaságossági megfontolásból.

Önkormányzatunk együttműködik a Mezőkovácsházi Munkaügyi Központtal, így a közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatott munkanélküliek munkahelyteremtésében igyekszik segíteni. Így segíti a családok biztosabb megélhetését, szociális biztonságérzetének növelését, egyúttal elősegíti az önkormányzat szociális kiadásainak csökkentését.

Településrendezési tervben szintén utalások találhatók arra, hogy a helyi adottságok hogyan hatnak a település életére, emberek sorsára. Fontos, hogy a környezetünket mi is alakítsuk, építsük, ami van, azt ápoljuk, védjük. Tájji értékekben nem bővelkedik a település, azonban legfőbb természeti kincs a rendkívüli jó minőségű szántóterület. Ez az érték mindig is ki lett aknázva. A település olyan régióban fekszik, amelyet döntő többségben gazdaságilag perifériára szorult, közlekedési árnyékhelyzetben élő települések alkotnak. Távolság városoktól, középfokú egészségügyi ellátás tekintetében, munkahelyek szempontjából főként a szomszédos – ugyancsak hátrányos helyzetű településekre van utalva. A kedvezőtlen gazdasági – társadalmi - szociális helyzet mérsékléséhez a meglévő kapcsolatok szorosabbá tételére, újak kiépítésére van szükség, hiszen az ilyen hátrányos helyzetű régióban a túlélés egyetlen lehetősége térségi szintű összefogásban rejlik.

A település a Maros-hordalékkúpon fekszik, ezért fontos a vízgazdálkodási és környezetvédelmi előírások betartása.

Korábban sokan foglalkoztak mezőgazdasági munkával, növénytermesztéssel, állattenyésztéssel. A helyi termelősövetkezet sok ember számára biztosított megélhetést, munkát. Nemcsak a tsz-ben dolgoztak, de otthon saját gazdaságot is kialakítottak, sertésenyésztés, szarvasmarhatartás főleg eladásra, a tejet eladták

a lakosságnak, vagy leadták az akkor még működő tejcsarnok számára. Idővel a termelők számára nem volt kifizetődő az állattartás, így sokan abba hagyták, felszámolták a gazdaságot. Ennek visszaállítása meglehetősen nagy erőfeszítés lenne, hiszen soknak az anyagi helyzete annyira megromlott, hogy erre már képtelen lenne.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Közoktatási Intézményfenntartó Társulás keretében működött az oktatás, Kunágota-Almáskamarás-Dombiratos önkormányzatokkal, melyet Kunágota gesztor önkormányzat irányított. Az óvoda 2017-ben az igen alacsony gyermeklétszám miatt nem indított óvodai csoportot, jelenleg a helyi óvodáskorú gyermekek Kunágotára járnak óvodába, szállításuk a helyi önkormányzati kisbusszal történik, köznevelési szerződés keretében. A tanulók iskolabusszal járnak át, felnőtt kísérő segítségével. Tehát az oktatási feladatok területén minden tanulónak lehetősége van az oktatásban részt venni. Önkormányzatunk közigazgatási feladatait 2013. január 01. óta a Nagykamarás Közös Önkormányzati Hivatal keretében Nagykamarás, Medgyesbodzás, Dombiratos községgel együtt működteti, itt helyben kirendeltség működik, a gesztor önkormányzat Nagykamarás. Tagjai vagyunk a Dél-Békési Kistérség Többcélú Társulásának. Magyarbánhegyes-Dombiratos Önkormányzatok által létrehozott Ivóvízminőség-javító Önkormányzati társulásnak. Kapcsolatban állunk a Munkaügyi Központtal, segítségükkel alkalmazni tudjuk a munkanélküli ellátásból kikerülőket, közfoglalkoztatottak alkalmazása az önkormányzatnál. Az önkormányzat tagja a Délkelet-alföld Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer létrehozását célzó Társulásnak is, mely által létrehozott DAREH Bázis Zrt biztosítja a település számára többek között a kommunális hulladék közszolgáltatást.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

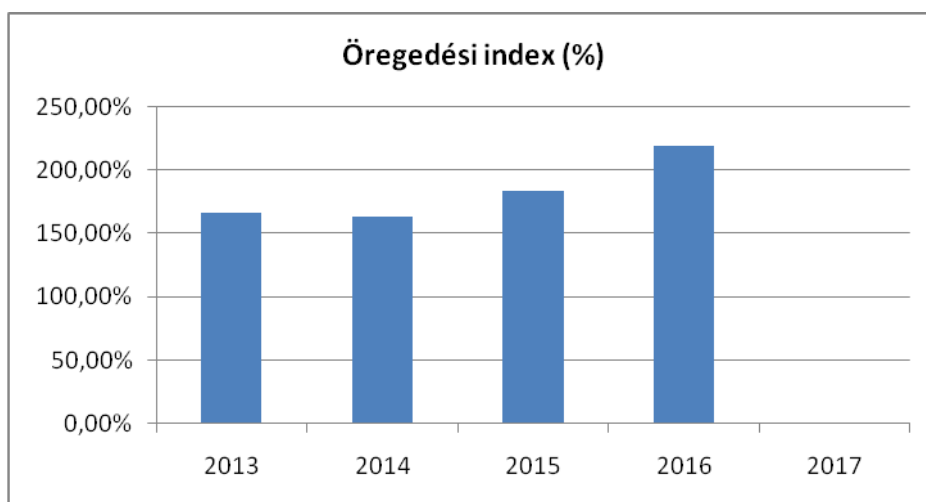
A lakónépeség száma 2014-ben kissé emelkedett, majd azt követő két évben csökkenés tapasztalható.

A férfiak és nők arányát tekintve a férfiak száma jóval alacsonyabb, mint a nőké. A településre az elöregedés a jellemző, mivel a 65 év feletti lakos száma jóval magasabb, mint a 0-14 éves korúak száma. A település megtartó erejét tekintve az elvándorlás a jellemzőbb, mint a beköltözés. A születések számát tekintve szintén ez szintén alacsonyabb, mint a halálozások száma. Mivel a településen munkahelyi lehetőség alig van, így a munkanélküliek száma, nyilvántartott álláskeresők száma is magas. A nyilvántartott álláskeresők számát tekintve a férfiaké a magasabb, a nők jobban el tudnak helyezkedni. Ez az arányszám jellemző a 180 napnál régebben nyilvántartott regisztrált munkanélküliek számára is.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2013	131	79	165,82%
2014	132	81	162,96%
2015	134	73	183,56%
2016	131	60	218,33%
2017	128	52	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A munkanélküliek évenként alakulása meglehetősen vegyes képet mutat. A 15-64 éves korosztály tekintetében az állandó népességhez viszonyítva 2013-2017-ig csökkenő tendenciát mutat. A férfiak száma, magasabb a nőkhöz képest.

3.2.1. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Nő (TS 0804)	Férfi (TS 0803)	Összesen	Nő (TS 0802)		Férfi (TS 0801)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	207	209	416	26	12,6%	30	14,4%	56	13,5%
2014	205	209	414	15	7,3%	15	7,2%	30	7,2%
2015	200	209	409	13	6,5%	15	7,2%	28	6,8%
2016	198	209	407	12	6,1%	13	6,2%	25	6,1%
2017	189	212	401	12	6,3%	12	5,7%	24	18,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A településen élők helyzete a rendszerváltás óta nagymértékben megváltozott. Mivel munkahelyi lehetőségként jelentkezett korábban a Béke Termelőszövetkezet, ahol sok emberek foglalkoztatására volt lehetőség, emellett általános iskolában a pedagógusok, fizikai dolgozók, - takarítónők, karbantartók - önkormányzatnál köztisztviselők, szintén a fizikai alkalmazottak részére biztosítottak munkát. Az 1990-es évek közepétől folyamatosan nőtt a munkanélküliek száma. Megszűnt a tsz, a korábban munkahellyel rendelkezők munkaviszonya sorra megszűnt, akik más településre jártak dolgozni szintén munkanélkülivé váltak, a bejárásból adódó költségeket a munkáltató már nem vállalta fel, 2007. év szeptemberétől az általános iskolás gyermekek Kunágotára és Kevermesre járnak iskolába, megszűnt az iskola, tehát a pedagógusok munkájára sem volt tovább szükség a településen. A lakosság jövedelmi helyzete nagymértékben megváltozott. A fiatalok közül sokan külföldre mennek munkát keresni, a magasabb kereseti lehetőség, jobb megélhetés reményében.

A településen élő családok valamennyien saját családi házzal rendelkeznek. A lakások túlnyomó része megfelelő komfort fokozattal rendelkezik. A korábbi években kiépítésre került a vízvezeték, gázellátás, így akkor sokan csatlakoztak a rendszerekre, a lakásokba bevezetésre került a gáz és az ivóvíz.

Sokan állandó munkahellyel nem rendelkeznek, közfoglalkoztatás keretében vannak alkalmazva. A közfoglalkoztatott minimálbér 81.530,- Ft., a személyi jellegű levonás után megmaradó nettó bér 54.217,- ft. Ezeknek az embereknek a megélhetése létminimum alatt van. A megélhetés a mindennapi kiadások biztosítására korlátozódik, így fejleszteni, beruházni már nem tud, vagyonát gyarapítani nem képes. Az Önkormányzat igyekszik minden lehetőséget megragadni, a Munkaügyi központtal együttműködve, hogy a meglévő erőforrásait felhasználva a közfoglalkoztatás keretében minél több személyt foglalkoztasson a településen.

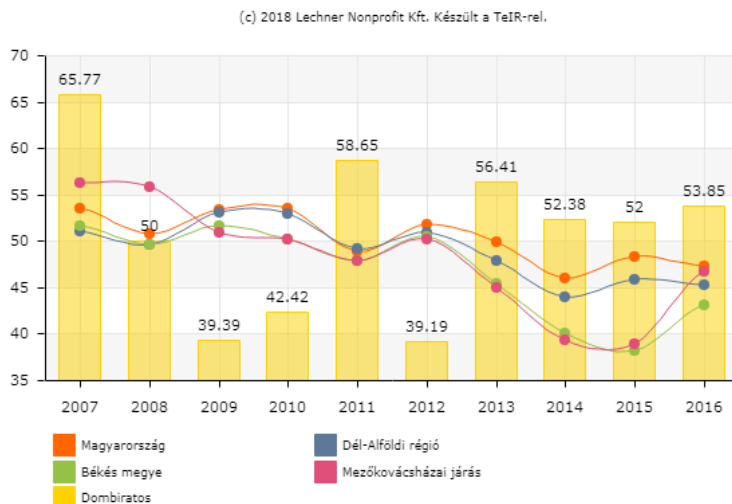
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A tartós munkanélküliek aránya változó, jellemző viszont számuk magas 50% feletti, 2013 és 2017 között arányuk 56% és 54% között mozog. A megyei, régiós, járási adatokat figyelembe véve Dombiratoson a tartós munkanélküliek százalékos aránya magas. Az önkormányzat próbál mindenkit foglalkoztatni, aki elvállalja a közfoglalkoztatásban való részvételt, így az álláskereső száma kedvezően tud alakulni.

Tartós munkanélküliek aránya (%)
180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek az összes munkanélküli százalékában.

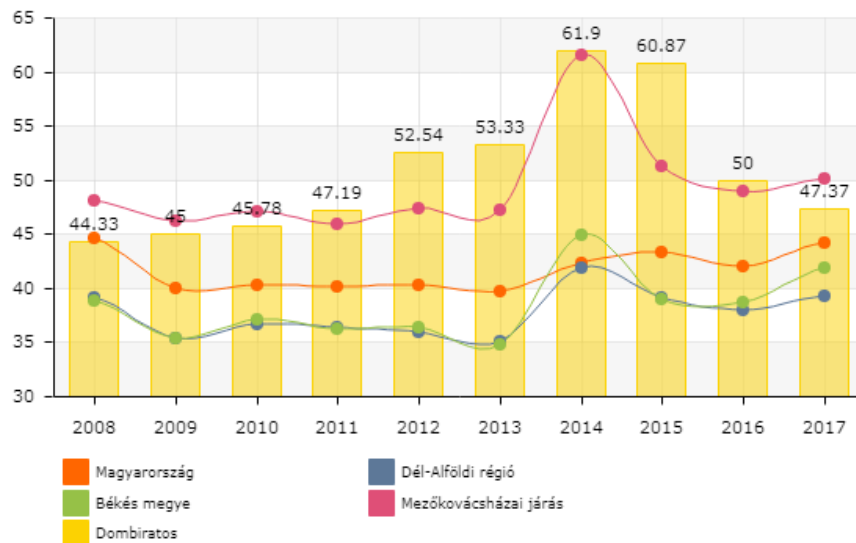
Forrás:TEIR

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az aluliskolázottság is jelen van a településen. Az alábbi grafikon alapján egyértelműen látszik, hogy a legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező lakosok igen magas számban vannak a településen. 2013-ban arányuk az összes munkanélküli tekintetében közel 62%, majd 2016-ban 2017-ben csökkenés tapasztalható 2017-ben 47%. A megyei és régiós adatokkal összehasonlítva viszont százalékos arányuk jelentős. Az alacsony iskolai végzettség jelentős hátrányt jelent a munkaerőpiacon történő elhelyezkedés terén. Lehetőség lehet a Munkaügyi Központtal együttműködve különböző képzésekben való részvétel, ami előnyt jelentene a munkaerőpiacon történő elhelyezkedésben.

**Legfeljebb 8 általános iskolát végzett regisztrált munkanélküliek aránya %-ban
(az összes munkanélküli százalékában).**

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: TEIR

c) közfoglalkoztatás:

A helyi önkormányzat a Möt. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását. Minden évben biztosított lehetőséget a közfoglalkoztatásban való részvételhez, hiszen mindkét félnek azonosak az érdekei. Vannak, akik fizikai munkát végeznek, és vannak, akik irodai, adminisztrációs feladatokkal segítik az önkormányzati munkáját. Mindez függ az iskolai végzettségtől, és hogy milyen feladatot kíván az önkormányzat elvégeztetni általa. A lakónépesség alapul véve 2014-ben a közfoglalkoztatásban ennek a 13 %-a vett részt. Ezen a területen általában az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők, amennyiben egészségi állapotuk lehetővé teszi, fizikai munkát végeznek, a magasabb végzettséggel rendelkezők munkavezetők, irányítói feladatokat végeznek. Irodai munkában is részt vesznek, akik ehhez a tevékenységhez kapcsolódó adminisztrációs feladatokkal segítik a mindennapi munkát. Nekik legalább középfokú iskolai végzettséggel kell rendelkezniük.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Ezen a téren Dombiratos esetében elmondható, hogy a munkanélküliek általában helyben próbálnak meg elhelyezkedni, közfoglalkoztatás keretében, alkalmi munkavállalással, tavasztól ősziig, a mezőgazdaságban a helyi vállalkozók kínálta lehetőség szerint. Vidéken már nehezebb az elhelyezkedés főleg a megfelelő iskolai végzettséggel nem rendelkező számára, de sajnos a megfelelő végzettséggel rendelkezőnek is, mivel a bejárás költséget a munkáltató nem, vagy alig fizeti meg. A környező településeken nemigen akad munkalehetőség, a távolabbi községekben, vagy nagyobb városokban van csak esetleg lehetőség munkavállalásra. A közlekedési lehetőség, ha nincs saját autója, busz, vagy Lökösházától vonat. Ez utóbbi esetben az utazás odafele ugyan lerövidül, de már visszafele a buszközlekedéshez alkalmazkodni kell. A településen üzemelő boltban a vállalkozó és családja dolgozik, nekik nincs szükségük helybeli munkaerőre. A helyi mezőgazdasági vállalkozó is 1-2 embert alkalmaz. A település mezőgazdasági jellegéből adódóan a vállalkozók és őstermelők növénytermesztéssel és állattartással foglalkoznak.

Közfoglalkoztatási programok aktuálisan közfoglalkoztatási mintaprogram: Földművelő és állattartó program, Helyi sajátosságra épülő program, (idén október 31-vel helyi közutas program, de jövőre is hasonló programok kerülnek megvalósításra).

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Az iskolából kikerülő munkanélküli fiatalok számára a Mezőkovásházi Munkaügyi Központ vagy a Békéscsabai Türr István Képző Kutató Intézet tud megfelelő képzést biztosítani, így annak elvégzése után van lehetőség munkába állni.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Az önkormányzat a Munkaügyi Központtal folyamatosan tartja a kapcsolatot, annak érdekében, hogy a munkaerő-piac lehetőségei minél hatékonyabban legyenek kihasználva. Ezáltal az önkormányzat minden évben különféle foglalkoztatási programokat, pályázatokat nyújt be és bonyolít le. Már több éve sikeresen kapcsolódott be a kistérségi munka minta projektben, ahol a munkanélküliek foglalkoztatását kívánja elősegíteni, továbbá a helyi értékteremtés lehetőségét megteremteni. A foglalkoztatási programokban olyan elemek is beépítésre kerültek, amely a térségben nem igazán jellemző a közfoglalkoztatásban pl. méhészet. Remélhetőleg jövőre képzési programban résztvevők is alkalmazásra kerülhetnek.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a mélyszegénységben élők foglalkoztatása minél nagyobb arányú legyen az önkormányzat foglalkoztatási programjában, a cél ezáltal javítani az érintettek anyagi, szociális helyzetét, szociális biztonságot teremteni számukra, továbbá lehetőséget teremteni számukra, hogy a gazdasági szférában is megtalálják a stabilabb boldogulást.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzatnak nincs tudomása arról, hogy a település lakosait hátrányos megkülönböztetés érte foglalkoztatás, egészségügy, szociális, oktatás stb. terén. Az önkormányzat felé hátrányos megkülönböztetés miatt panaszt senki nem tett.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A településen a nyilvántartott álláskereső száma 2013-tól mindkét nem tekintetében csökkenő tendenciát mutat, 2016-ig a férfiak aránya magasabb a nőkhöz képest. Százalékos arányuk a 15-64 éves állandó népesség körében jelentős. A célcsoport tagjai a rövidebb közfoglalkoztatási programokban vesznek részt a munkanélküliek ezáltal a foglalkoztatást követően nem lesznek jogosultak álláskeresői segélyre, hanem valószínű hogy járási hivatal segélyezési rendszerébe kerülnek vissza.

A munkanélküliek az egyéb feltételek teljesülése esetén jelenleg a járási hivataltól a következő ellátásokban részesülhetnek: a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély (egészségkárosodott) és a nyugdíj előtti munkanélküli ellátás)5 éven belül betölti-e a reá irányadó nyugdíjkorhatárt)

Évek óta jól működik a szünidei gyermekétkeztetés. A szünidei gyermekétkeztetés a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek vehették igénybe pályázati támogatással. A jegyző nyilatkozatot küld ki minden jogosultsággal rendelkező gyermek gondviselőjének, aki nyilatkozatot tölt ki, a szünidei gyermekétkeztetés igénybevételével kapcsolatban.

2017-es évben a szünidei gyermekétkeztetést igénylők száma

DOMBIRATOS	Hátrányos helyzetűek	Halmozottan hátrányos helyzetűek
Tavaszi szünet	11	4
Nyári szünet	15	6

Őszi szünet	12	5
Téli szünet	12	5
Támogatás összege:	633.270.- Ft	

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

Önkormányzatunk bérlakás-állománnyal nem rendelkezik.

b) szociális lakhatás

Szociális lakhatásra nincs lehetőség, az önkormányzatnak nincs szociális bérlakása.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlannal a település nem rendelkezik.

e) lakhatást segítő támogatások

Az önkormányzat a szociális segélyezés rendszerének reformját követően, a központi költségvetés által biztosított lakásfenntartási támogatás megszüntetését követően bevezette a lakhatáshoz nyújtott támogatást a szociálisan rászorultak részére, mely havonta jár kérelemre, két kategória került bevezetésre 2.500,- és 4.000,- Ft összegben, mely minden hónapban készpénzben kerül kifizetésre a jogosultak részére. Az önkormányzat minden évben a szociális tüzelőanyag támogatásra pályázatot nyújt be, annak érdekében, hogy a rászorultak téli tüzelőanyag részbeni biztosításához hozzájáruljon, már több éve barnakőszén kerül ingyenesen kiszállításra, vállalva annak önkormányzati saját forrás költségét.

f) eladósodottság

A lakosság eladósodottságát tekintve, a közüzemi számlák késői, határidő utáni kiegyenlítéséből adódnak. Ehhez olyan segítséget tudunk nyújtani, felszólítások alkalmával igényelt fizetési könnyítés lehetőség kérése a szolgáltatótól. Ők azok, akik alacsony jövedelemmel rendelkeznek. Az eladósodottság főleg a közüzemi számlák felhalmozódásából adódik, több olyan háztartással rendelkező család van, ahol feltöltős villanyóra van felszerelve a lakásban. A felvett hiteleket nem tudják időben törleszteni, mivel rendszeres jövedelemmel nem rendelkeznek, így a meglévő ingatlan meglétét veszélyeztetik.

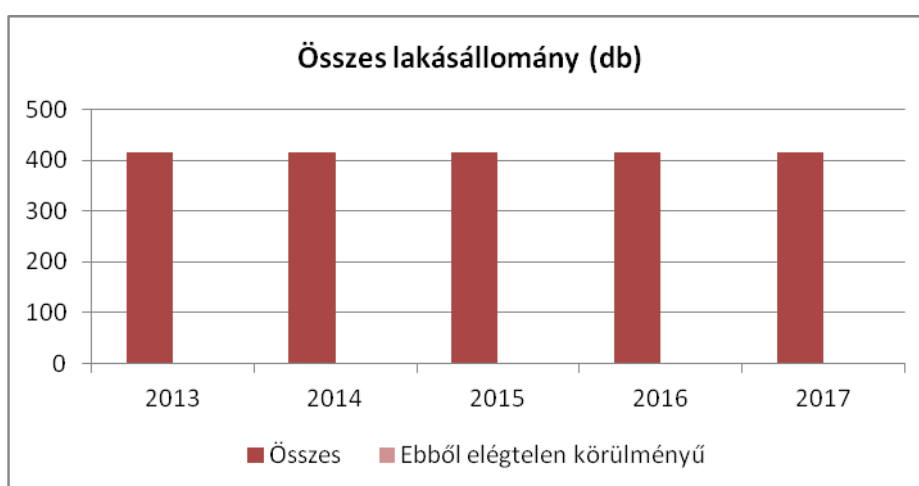
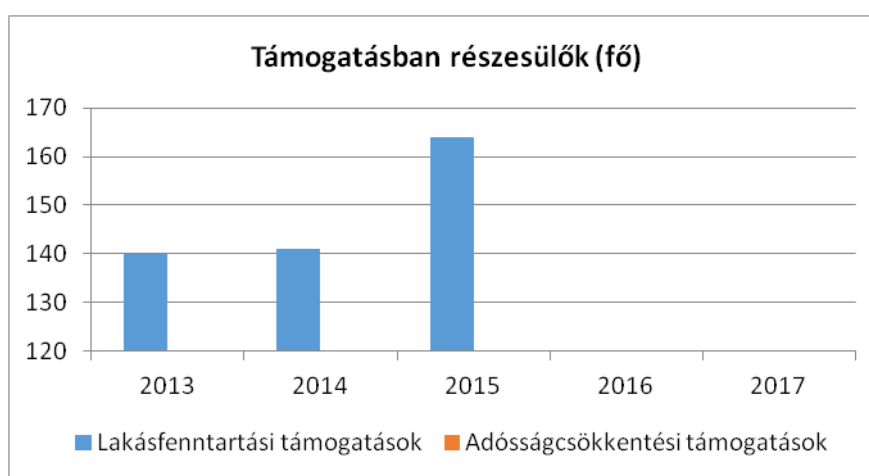
g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A közüzemi szolgáltatás minden lakos számára biztosított, közszolgáltatást is a rászorulóknak igénybe tudják venni írásbeli kérelem alapján, ilyen a házi segítségnyújtás és szociális étkeztetés igénybevétele.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Összesen adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2013	140	n.a.
2014	141	n.a.
2015	164	n.a.
2016	134	n.a.
2017	122	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TEIT, KSH

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A település területén jelenleg szegregátum, illetve szegregációval veszélyeztetett területtel kapcsolatban a 2008. évi módosított népszámlálási adatok állnak rendelkezésre, azonban abból nem tűnik, hogy a település mely része érintett a szegregációval, és, hogy azóta ezek az adatok mennyire változtak meg, adat nem található. Szegregátumként egybefüggő terület, ahol a népesség meghaladja az 50 főt és kijelölt terület egészére a szegregációs mutató 50 %-nál magasabb értéket mutat, nem került kijelölésre.

- b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

- c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai
Megalapozott adatokkal nem rendelkezünk.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Egészségügyi alapszolgáltatásban valamennyi lakos részesül, szakorvosi ellátás biztosított Mezőkovácsháza, Békéscsaba, Gyula városokban. Ide a házi orvos által kiállított beutaló útján tud részesülni. A településen felnőttek és gyermekek részre biztosított az orvosi ellátás. Külön-külön nem. Ha valaki csak gyermekorvosi ellátást kíván igénybe venni, a legközelebbi gyermekorvos Mezőkovácsházán található.

- b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A védőnő, a házi orvos minden segítséget megad, illetve propagálják a prevenció szűrő vizsgálatokon való részvételt az érintettek számára.

- c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés
A településen nem működik fejlesztő ellátás.

- d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése
Az étkeztetést Tóth Konyha Kft. biztosítja 2018. július 01. napjától.

- e) sportprogramokhoz való hozzáférés:

Kimondottan sportprogramok rendezése nem jellemző a településen, azonban a sportolni vágyóknak erre is van lehetőségük. 2007-ben felújításra került a volt pártház épülete, így vásároltunk ping-pong asztalokat, billiárd asztalt, asztali focit, foci labdákat, tollas ütőket, sakk készletet. A labdázni, focizni, tollaslabdázni a volt iskola udvarán lehet. Ugyancsak itt az udvaron elől már korábban kialakításra került egy kondi terem, így az izomfejlesztésre itt lehetősége adódik bárkinek, természetesen a biztonságot szem előtt tartva. Tehát lehetőség van, és iskolaidőn kívül, főleg nyári szünetekben erre igényt is tartanak a fiatalok. A településen néhány éve a település központjában fából készült játszótér került kialakításra, mely folyamatosan karban van tartva, ez is lehetőséget nyújt főleg a kisebb nebulók mozgásigényének kielégítésére.

- f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Településen működik a házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, szociális étkezés, melyet a rászoruló igénybe tud venni előzetes kérelem alapján. Jelenleg 11 fő részesül házi segítségnyújtásban, hozzájuk mindennap kijárnak a gondozók, akik segítséget nyújtanak az ellátásukban, és 32 fő részére a Tóth

Konyha Kft. konyhája biztosítja a szociális étkeztetésben való részvételt. Ez a szolgáltatás már évek óta biztosított, mint kötelezően ellátandó feladat az önkormányzat részéről. Biztosított a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, 10 helyen van felszerelve a jelző készülék. A családsegítést, valamint a gyermekjóléti feladatokat 2016. Január 01.-től Nagykamarás Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó Nagykamarás Község Önkormányzat átvállal fenntartott Nagykamarás Gondozási Központ látja el három település: Nagykamarás, Medgyesbodzás, valamint Dombiratos tekintetében, 2018. július 31.-ig két fő, azt követően egy fő családsegítővel. A gyermekjóléti szolgálat családsegítője csütörtöki napon látja el a feladatát Dombiratoson, de természetesen krízishelyzet esetén bármikor elérhető, a családsegítő részére rendelkezésre áll egy személygépkocsi, amely a rugalmas ügyintézés, mobilitás lehetőségét biztosítja. Bentlakásos szociális intézmény a faluban nem működik.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a település lakosságát a szolgáltatások igénybevételekor se érje hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelménye ne sérüljön. Minden ellátott egyenlő bánásmódban részesül, nem tapasztalható negatív diszkrimináció.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Nem jellemző, mindenki azonos bánásmódban részesül ezeken a területeken.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Településünkön a rendszerváltás óta hagyomány volt a Falunap megrendezése. Ezeket általában a víztorony előtti téren tartottuk meg korábban Ezek általában a település búcsújának időpontjával azonos időben kerültek megrendezésre, hiszen akkor a falutól messzebb lakó rokonság is hazalátogat. Erre sokan eljöttek, és igény is volt a rendezvény megtartására. Családi nap mellett minden évben a gyereknap is megrendezésre kerül, ahol színes programok várják az ide látogatókat. Mindkét rendezvény az általános iskola udvarán kerül megrendezésre az utóbbi években. Az önkormányzat testvértelepüléssel is rendelkezik, ezért 2018.-ban már a családi nap megrendezéséhez pályázati forrást is igénybe tudott venni az önkormányzat.

Minden évben a gyerekek részére karácsonykor ünnepséggel kedveskedünk, melyet a helyi művelődési házban tartunk meg. A közösségi élet színtereinek fejlesztése kiemelt célja az önkormányzatnak, ezért korábban a művelődési ház felújítására Vidékfejlesztési pályázat került benyújtásra, sajnos sikertelenül. Az idei évben pedig több LEADER pályázat is benyújtásra került mely mind a közösségi élet eszközállományát hivatott gyarapítani pl. hangtechnikai eszközök, asztalok, székek stb.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen nincs etnikum.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi KARITÁSZ évente egy alkalommal karácsonykor szervez gyűjtést, „Egymilló csillag a szegényekért” ekkor az összegyűlt pénzen élelmiszert, vagy ha szükséges tüzelőt vásárolnak és a rászorulók között kerül szétosztásra az adomány. Húsvét közeledtével szintén gyűjtenek, ekkor a templomban a plébános előzetesen kihirdeti ennek lehetőségét, és aki úgy gondolja, hogy szeretne hozzájárulni a rászorulók részére adandó támogatáshoz, az ilyenkor tartós élelmiszerral járulhat az adakozáshoz. A támogatásban általában 8-10 családot tudnak részesíteni. A tapasztalat az, hogy ilyen esetekben az emberek szívesebben adnak, jobban átérzik a másik honfitársuk sorsát.

Évente két alkalommal kerül megrendezésre a Vöröskereszt által szervezett véradás. Az önként jelentkezők száma sajnos nem nagyon emelkedik.

Tehát amikor a helyzet úgy kívánja a segítőszándék és a jó akarat jelentkezik az emberekben.

Fontos lenne a mai viszonyokat tekintve, hogy az emberek önként tegyenek a köz javáért, összefogjanak egymással. Az önkormányzat is több alkalommal ingyen ételhez juttatja a lakosait pl. családi nap és karácsony közeledtével. Továbbá a közfoglalkoztatási program során megtermelt terményekből jó néhány alkalommal ingyenesen juttat ki terményt az önkormányzat.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nemzetiségi és roma célcsoport nincs.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliek száma magas. Jövedelemmel nem rendelkezők száma magas. Magas az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma	Foglalkoztatás biztosítása: értékteremtő munkahelyekkel, képzések. Életvezetési tanácsadás, Közösségi háló fejlesztése
Önkéntesség hiánya	Közösségi életbe bevonás

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A 18 év alatti gyermekek száma 2017-ben 89 fő, ebből 1 fő, aki védelemben, veszélyeztetett, alapellátás keretében gondozott gyermekek száma:5 fő. 2016 januárjától szerkezeti átalakulás történt a gyermekjóléti feladat és gyermekvédelem területén. Megalakultak a gyermekjóléti központok, melyek feladatai közé tartozik védelembe vett gyermekek gondozása, esetenedzserek látják el ezeket a feladatokat. Nagykamarás Gondozási Központ Gyermekjóléti szolgálata látja el három település (Nagykamarás, Medgyesbodzás, Dombiratos) tekintetében a család és gyermekjóléti feladatokat, a családsegítést, jelzőrendszer működtetését, valamint az alapellátásban lévő gyermekek gondozását. Jelenleg egy fő családgondozó látja el a feladatokat.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 2017 évben: 48 fő gyermek részesült. Ebből hátrányos helyzetű:25 fő, halmozottan hátrányos helyzetű: 8 fő.

A fiatalok száma csökken, mely magyarázható azzal, hogy a jobb megélhetés reményében más településre költöznek, kevesen vállalnak gyermeket.

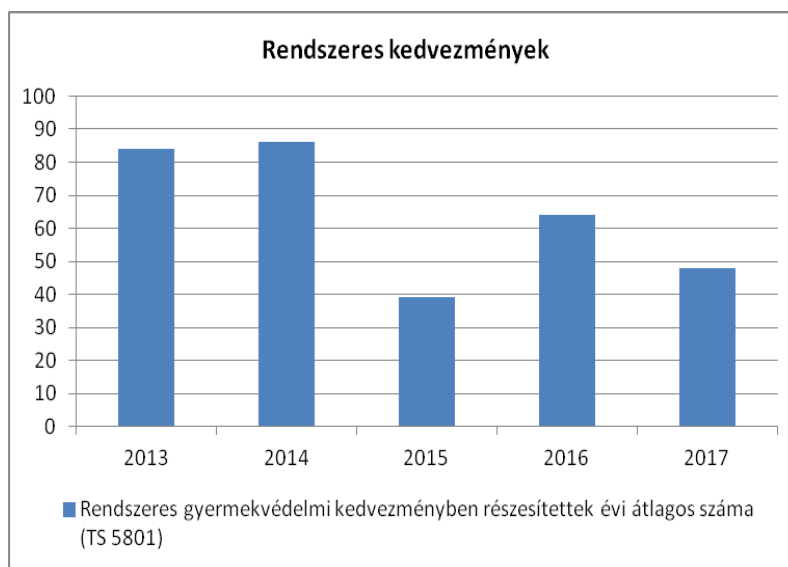
- b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma 2017-ben: 48 fő,
Részükre évente két alkalommal az állam biztosít iskolakezdésre támogatást. A támogatásra jogosult családokban alacsony jövedelemmel rendelkeznek, így válnak jogosulttá a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre. Sokan vannak, akik ingyenes étkezésre, tankönyvellátásra jogosultak, és ez nagy segítség az ilyen helyzetben levő családok számára. Magas a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma a településen, amely szoros összefüggésben van a nagymértékű munkanélküliséggel. A kiskorú gyermeket nevelő családok alacsony jövedelemmel rendelkeznek, így jogosultakká válnak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre. Viszont sok gyermek van a településen aki olyan családban

nevelkedik, akik mélyszegénységben élnek, így az ingyenes gyermekétkeztetés, ingyenes tankönyvellátás és az egyéb kedvezmények nagy segítséget jelentenek, ezen családok számára.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

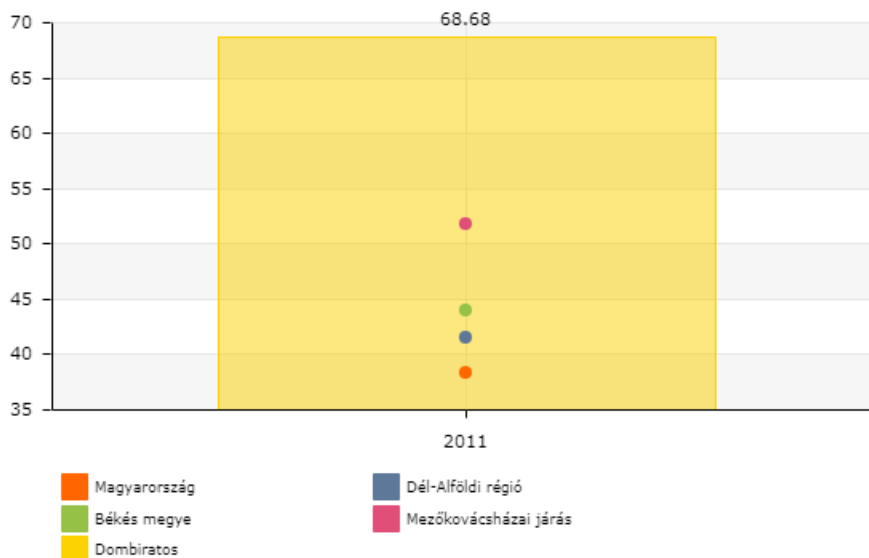
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2013	84
2014	86
2015	39
2016	64
2017	48

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Forrás:TEIR

Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya %-ban

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Az Önkormányzat, szünidei gyermekétkeztést, egyszeri meleg étkeztetés formájában biztosít a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű 0-18 éves korosztály számára. A jegyző minden év áprilisában írásban kiküldi a jogosult gyermekek szüleinek a szünidei étkeztetés lehetőségéről szóló tájékoztatást. A szülők írásban, jogszabályban meghatározott formanyomtatványon nyilatkoznak arról, hogy a szünidőkben igénylik-e gyermekük számára az ingyenes étkeztetést. A nyilatkozatok kitöltésében, valamint a szünidei gyermekétkeztetés szervezésében a családgondozó aktívan részt vesz. Továbbá minden évben beiskolázási segélyt biztosít az általános iskolás, középiskolás és felsőfokú oktatási intézményben tanuló helyi lakosok számára. Az újszülöttek részére pedig évek óta babakelengye települési támogatás kérhető a helyi rendeletben foglaltak alapján.

c) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A kedvezményes iskolai étkeztetést részvevők körében az ingyenes étkezésben részvevő gyermekek száma magas, amely arra utal, hogy magas a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők, hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek száma. Ezeknél a családoknál alacsony az egy főre jutó jövedelem, a szülők többsége munkanélküli.

d) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya ilyen adatról nincs tudomásunk

Dombiratoson nem tartózkodik magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Minden gyermeknek biztosított a lehetősége arra vonatkozóan, hogy az óvodai nevelésben, iskolai oktatásban részt vegyenek. A faluban működik Család-és Gyermekjóléti Szolgálat, ahol segítséget tudnak kérni gondjaik megoldásában.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Dombiratoson működik védőnői szolgálat. Hetente két napot tartózkodik a településen hétfő és csütörtöki napon. A hét többi napján, Almáskamaráson végzi munkáját.

A kimutatás alapján a védőnőre jutó gyermekek száma 13 fő.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Helyileg egy vegyes háziiorvosi körzet van a településen, a háziorvos a gyermekeket és a felnőtt korú lakosságot egyaránt ellátja. Külön gyermekorvos nincs. A gyermekek részére a falutól 25 km-re levő Mezőkovácsházán lehet igénybe venni ezt a szolgáltatást, gyermek szakorvosi ellátás Gyulán van, mi 40km-re van a falutól. A helyiségek megközelíthetősége busszal, vagy személygépkocsival. Mezőkovácsházára való közlekedés viszonylag egyszerűbb és rövidebb ideig tart, Gyulára Kevermesen átszállással, vagy Eleken átszállással, busszal. Ez az utazás már több mint egy órát vesz igénybe, másik egy óra visszautazás.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Adatok nem állnak rendelkezésre.

- d) gyermekjóléti alapellátás:

A településen, a Nagykamarás Gondozási Központ feladatellátása közé tartozik a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat, ahol 2018 augusztusa óta egy fő családgondozó látja el a családsegítő és gyermekjóléti feladatokat három település (Nagykamarás, Medgyesbodzás, Dombiratos) vonatkozásában. Korábban két fő családgondozó dolgozott a szolgálatnál (álláspályázat, szakemberhiány, központi támogatás nem elegendő). Egy védelembe vett és öt veszélyeztetett gyermek van a községben, a védelembe vett gyermek gondozását a Gyermekjóléti központ esetmenedzsere látja el, természetesen a helyi családsegítő is segíti a munkáját. Sok család él igen nehéz szociális körülmények között, és vannak, akik életvezetési problémáik miatt nem tudják egyedül megoldani problémáikat, segítségre szorulnak. Ezen családoknál a családgondozó fokozott figyelmet fordít a gyermekekre és lehetőségeihez mérten támogatja a családot.

- e) gyermekvédelem:

A védelembe vett, nevelésbe vett gyermekek családjával folyamatos a kapcsolattartás. A mezőkovácsházi Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere a helyi családsegítővel együtt rendszeresen tartja a kapcsolatot és látogatja a családokat. A szakemberek arra törekcszenek, hogy legjobb tudásuk szerint támogassák a családokat, annak érdekében, hogy a problémáikat megoldják és a gyermek a családban tudjon nevelkedni.

- f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben levő családok esetében a családgondozó a probléma jellegétől függően a megfelelő szervvel felveszi a kapcsolatot, így támogatja, segíti a krízishelyzetbe került családot. A jelzőrendszernek nagy szerepe van a helyzetek feltárásában, mert a krízishelyzetben levő családok sok esetben nem kérnek tanácsot, nem mernek tanácsot kérni, ami súlyos következményekhez vezethet.

- g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Szabadidős tevékenységre lehetőség van a közösségi házban, ahol pin-pong asztalok, asztali foci, biliárdasztal áll rendelkezésre. De lehet sakkozni, kártyázni. Ebben az épületben került kialakításra a mozgó könyvtár is, ahova hétfőn és pénteki napokon lehet ellátogatni. Lehetőség van olvasásra, számítógép használatra, internetezési lehetőség is biztosítva van. A település központjában rendelkezésre áll egy igényesen kialakított játszótér, amely önkormányzati forrás és önkormányzati munkaerő segítségével készült el, és minden évben a folyamatos karbantartás biztosított.

- h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv:

A gyermekétkeztetést Tóth Konyha Kft. konyha biztosítja a település gyermekei számára hétköznapokon. A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára az étkezés ingyenes, ha a gyermek igénybe veszi a napi egyszeri meleg ételt, ebédet. A

nyári ingyenes étkezés is biztosított ezen gyermekek számára, ami a szülőknek igen nagy segítség, hiszen igen sok család él nehéz anyagi körülmények között és komoly gondot jelent számára a gyermekének a napi egyszeri meleg étel biztosítása. Az általános iskolás gyermekek ingyenesen kapják meg a tankönyveiket, ami szinten nagy segítség a szülőknek. A szünidei étkeztetésre minden évben pályázatot nyújt be az önkormányzat.

- i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Nem jellemző a hátrányos megkülönböztetés a szolgáltatások biztosításakor.

- j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Dombiratos Község Önkormányzata minden évben gyermeknapi programot szervez a településen élő gyermekek számára, ilyenkor színes szabadidős programokat biztosítanak a gyermekek tízórait, ebédet, édességet, gyümölcsöt kapnak. Ugráló vár, trambulín, zenés gyermekműsor, kerékpáros verseny, táncbázis, néptánc műsor, kézműves foglalkozás és ügyességi versenyekre került sor a rendezvény keretében.

A családi nap, amely a búcsú nap előtti szombaton kerül megrendezésre az önkormányzat szervezésében nem csak a felnőttek, hanem a gyereket szórakozási igényeit is kielégíti, a tavalyi évben megjutalmazásra kerültek különböző kategóriában a gyerekek pl. legjobb tanuló, legjobb sportoló stb., a főzőversenyben részt vevő olyan családok is kaptak ajándékot, ahol gyerekek is. A gyermekek nagy örömeire ingyenesen volt a palacsinta és a sétakocsizás, e mellett különféle zenés programok biztosították a felhőtlen szórakozást. Az önkormányzat rendezvényeit 2018. évben is támogatták a helyi önkormányzati képviselők, helyi vállalkozók.

Az óvodából ballagók iskolakezdési csomagot kaptak: tolltartó, ceruza, hegyező, vonalzó, színes ceruza, és általános iskolából ballagó helyi lakosú gyermekek részére az önkormányzat minden évben, így 2018. évben is 1-1 értékes könyvet ad át.

A nyári szünetben 2018. június 16. és augusztus 31. között az Önkormányzat biztosította a nyári gyermekfelügyeletet a közösségi házban és végezte a nyári gyermekétkeztetés lebonyolítását. A család-és gyermekjóléti szolgálat is nyári szabadidős programokat szervezett a gyerekeknek, akik a nyári napközti igénybe vették, továbbá azoknak a gyerekeknek is, akik a szabadidő hasznos eltöltése céljából kikapcsolódásra vágytak.

Az Önkormányzat minden évben Mikulás csomaggal ajándékozza meg a településen élő gyermekeknek, a csomag értéke: 1000,- Ft volt 2017. évben.

Idén is a gyermekek részére karácsonyi ünnepség kerül megrendezésre ahol a műsor mellett szendvics, üdítő is biztosításra kerül a részt vevők számára, továbbá a gyermekek részére mikulás csomag is átadásra kerül.

- k)

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A hátrányos helyzetű óvodások és iskolások ellátása biztosított, a közoktatási intézményekben ezekre a gyerekekre fokozott figyelmet fordítanak. A tapasztalataikat, észrevételeiket továbbítják a gyermekjóléti szolgálat felé, akik a lehetőségekhez képest segítséget nyújtanak a családnak.

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A közoktatás vonatkozásában az iskolás tanulók Kunágotára járnak. Óvoda vonatkozásában szintén Kunágotára járnak a gyerekek.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Tudomásunk szerint nincs hátrányos megkülönböztetés az oktatás és a képzés területén, az intézmények között, szegregációval kapcsolatban adattal nem rendelkezünk.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Tudomásunk szerint az általános iskolai tanulmányokat folytató tanulók mindegyike eredményesen végezte az iskolát.

- e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Ezzel kapcsolatban nincs adat.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a gyermekvédelmi támogatásban részesülő halmozottan hátrányos és hátrányos helyzetű gyermekek száma, gyermekszegénység	Szülők számára munkahelyteremtés, szociális körülmények javítása
Szülői elhanyagolás	Életvezetési tanácsadás, segítő beszélgetés, közös programok szervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

- a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A munkavállalási korú nők száma, a nők foglalkoztatottsága magasabb értéket képvisel, mint a férfiaké. A férfiak és a nők esetében a foglalkoztatottak száma magasabb, mint a munkanélküliek száma. Ez betudható annak, hogy sokan az önkormányzat által szervezett közmunkaprogramokban vesznek részt. Hátránya, hogy ezek csak rövid idejű foglalkoztatást jelentenek számukra. Ez nem jelent létbiztonságot számukra. Fontos feladat az önkormányzat számára is, hogy minél kevesebben legyenek munkanélküliek. Munkanélküli férfiak és nők között a nők száma a magasabb, mint a férfiaké.

Év	Munkavállalási korúak száma		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0804)	Nők (TS 0804)	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2013	209	207	30	26
2014	209	205	15	15
2015	209	200	15	13
2016	209	198	13	13
2017	0	0	12	13

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

- b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A START munkaprogram keretében néhányan a mezőgazdasági program keretén belül vannak alkalmazva, így ők mezőgazdasági képzésben vesznek részt heti egy alkalommal, a hét többi napján mezőgazdasági munkákat végeznek. Konyhakerti növényeket termesztenek, ami a napközi konyhának jelent nagy segítséget, ott kerül felhasználásra a megtermelt növény. A programban mindkét nem képviselteti magát. Ebben a program foglalkoztatott nők aránya magasabb, mint a férfiaké.

Női közfoglalkoztatás 19 fővel 54,3 % összesen 35 fő van jelenleg alkalmazva.

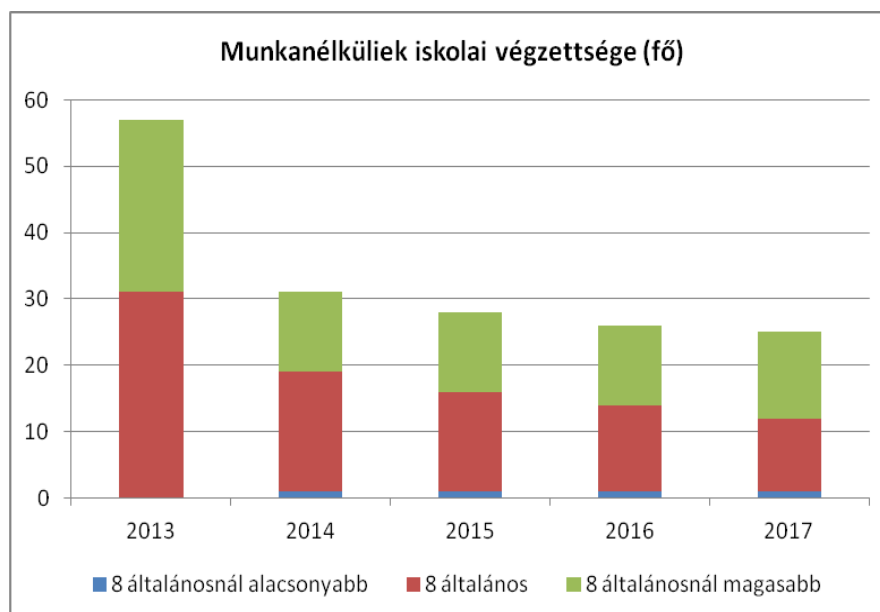
c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nyilvántartott álláskereső közel 50 %-a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezik, ami a hátrányos helyzetű gyermekek esetében visszatükröződik. Ez azt is jelenti, hogy az elhelyezkedési lehetőségük alacsonyabb, a munkaerőpiacon való elhelyezkedési lehetőségüket csökkenti.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	Nyilvántartott álláskereső száma összesen	A nyilvántartott álláskereső megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	57		0,0%	31	54,4%	26	45,6%
2014	31	1	3,2%	18	58,1%	12	38,7%
2015	28	1	3,6%	15	53,6%	12	42,9%
2016	26	1	3,8%	13	50,0%	12	46,2%
2017	25	1	4,0%	11	44,0%	13	52,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Erre vonatkozóan nincs adatunk, általában főleg azok a nők részesülnek hátrányos megkülönböztetésben, akik kiskorú gyermeket nevelnek, főleg, ha egyedülállóként neveli a gyermeket. A helyi közfoglalkoztatás vonatkozásában ilyen megkülönböztetés nincs, az önkormányzat minden nőt egyformán, egyenlő eséllyel foglalkoztat.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Településünkön nincsen bölcsőde, családi napközi, óvoda, hiszen a gyereklétszám meglehetősen alacsony. Az anyukák otthon lehetnek a gyermekkel GYES-en, GYET-en, ellátásban is részesülnek, és a gyerekekről gondoskodhatnak.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A községben a védőnői feladatok ellátása heti két alkalommal biztosított. Heti egy-egy alkalommal biztosított a tanácsadás, ekkor a háziorvos és védőnő fogadja a kismamákat, hasznos tanácsokkal látják el őket. Tartja a kapcsolatot a családokkal, rendszeresen végzi az óvodai szűrő és tisztasági vizsgálatokat.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	0,4	20	50
2014	0,4	20	50
2015	0,4	20	50
2016	0,4	11	28
2017	0,4	15	38

Forrás: TeIR és helyi
adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszakról nincsenek adataink. Ha ilyenre sor kerülne, valószínűleg annak már komolyabb következménye is lenne. Fontos lenne a tájékoztatás nyújtása, információnyújtásra, kihez lehetne adott esetben fordulni, mit lehet tenni ilyen helyzetben. A névtelenség magtartása fontos a nők számára, hogy a megtörtént esetben az erőszak ne legyen megszemélyesítve, a kívüllág ne tudjon nevet mögé tenni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A legközelebbi anyaoththon Orosházán található, ilyen a faluban nincs. Eddig egy alkalommal volt szükség az anyaoththon segítségét kérni, de az sem a családi erőszak miatt, hanem, mert a család olyan helyzetbe került, hogy a gyerekek veszélyben voltak.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A település Képviselő-testülete 5 fő, ebből 2 fő nő. Településünkön a nők részt vesznek a közéletben: KARITÁSZ elnöke nő, Vöröskereszt helyi szervezetének elnöke szintén nő. Elmondható, hogy a nők kiveszik

részüket a közéletből. Önkormányzati alkalmazottak túlnyomó része szintén nő. Településünkön működik Polgárőrség, Vadásztársaság, azok tagjai pedig mind férfi.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Hasonló problémájuk van, mint a férfiaknak, a munkahelyi lehetőség hiánya. Az óvodás kórú gyermeket nevelő anyuka, ha dolgozik is, a gyermek délutáni ellátására, felügyeletére hangsúlyt kell fektetnie, ezért csak részmunkaidőt tud vállalni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hátrányos megkülönböztetés a nők munkavállalása terén, Munkaerő piaci megkülönböztetés szülés utáni diszkrimináció	Munkaadóknak járulékkedvezmény jogszabályi háttér kialakítása
Gyermecket egyedül nevelő nők helyzete, Munkanélküliség	Munkahelyteremtés, átképzések biztosítása

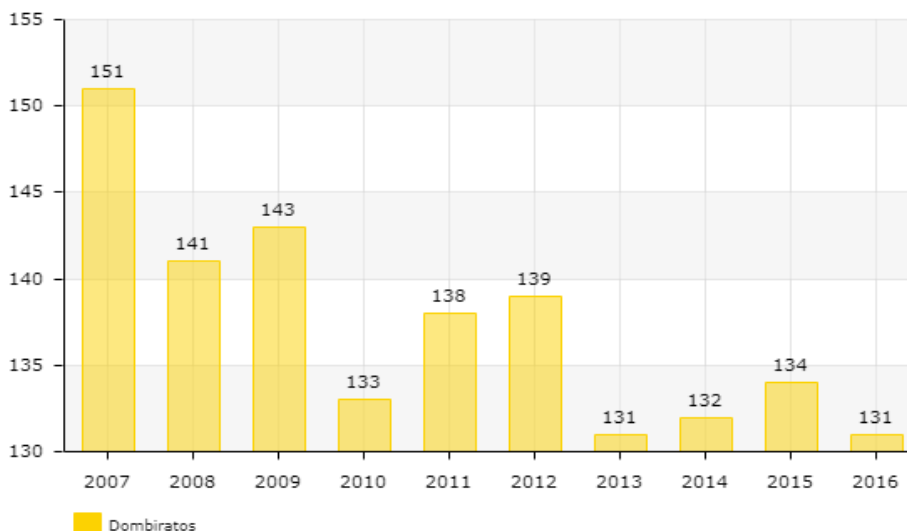
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskorú nyugdíjasok meglehetősen magas számot mutatnak az összlakossághoz viszonyítva. A nők aránya a férfiakéhoz viszonyítva szintén magas. Tehát a település valóban elöregedőben van. A születések száma nem emelkedik, sokan meghalnak. Az idősek közül sokan egyedül élnek, családtagjai, gyerekeik más településen, sok esetben az ország másik végében élnek, messze a szülőfalutól. A nagy távolság miatt ritkán találkoznak egymással. Az itthon maradt idős emberek segítségre szorulnak egészségi állapotuk miatt. A szociális ellátást részükre az önkormányzat tudja biztosítani, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás formájában. Az önkormányzat feladatának tekinti az idősekkel való kapcsolattartást, ellátásuk biztosított legyen.

Állandó népességből 65-X évesek száma (fő)

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A 2016 évi adatok alapján a 65 év feletti korosztály az állandónépesség 25%-a, sok az egyedül élő idős személy, a nők aránya magasabb a férfiakhoz képest.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2013	74	131	205
2014	68	121	189
2015	66	120	186
2016	66	115	181
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

- a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága:
- b) foglalkoztatásukra nincs lehetőség. Az 55 év feletti a regisztrált munkanélkülieket figyelembe véve évről-évre nő a százalékos arányuk. A 2017. évet elemezve az 55 év feletti regisztrált munkanélküli aránya 25%. Nehezebben találnak munkahelyet, mint a fiatalok. Elképzelhető, hogy esetükben a negatív diszkrimináció érvényesül a koruk miatt. Ők az önkormányzatoknál működő közfoglalkoztatási programban tudnak csak részt venni. A 62. év feletti lakosság részére munkalehetőséget nem tudunk biztosítani.

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2013	56	9	16%	18	8	44%
2014	30	8	27%	13	8	62%
2015	28	8	29%	8	8	100%
2016	25	7	28%	7	8	114%
2017	24	6	25%	9	7	78%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)
- Tevékeny idős kor biztosítása érdekében semmilyen programot nem tudunk működtetni. Az idős emberek, akik otthon vannak, saját lakókörnyezetükben dolgoznak, mezőgazdasági munkát végeznek, amennyire erejükből telik, amennyire egészségi állapotuk megengedi. ,

- d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén
Nincs adat erre vonatkozóan.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

- a.) Az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A településen házi orvosi szolgálat valamennyi lakos, köztük az idősek, nyugdíjasok részére is biztosított. Ha nem tud bejönni a rendelésre és az egészségi állapota szükségessé teszi a házi orvos a lakásán látja el a beteget, de, az önkormányzat is segítséget tud nyújtani alkalmanként a beteg orvoshoz szállításában a településen. Szociális ellátás terén a településen nem csak az önkormányzat biztosítja a házi segítségnyújtás adta lehetőséget, (gyógyszerek kiírása, bevásárlás, ebéd házhozszállítása, takarítás), hanem a MISSZIÓ Közösségi Szolgálat is. Az idősek részére az otthoni ellátásban, bevásárlásban, takarításban stb, a lehetőségekhez képest igyekszünk segíteni. Természetesen, a szomszédi segítség is tapasztalható a lakosok között.

- b.) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idősek maguk között alakítottak ki különböző klubokat. Néhányan énekelő klubot hoztak létre, ők a Kék Virág Énekkar. A tagjai a vadászházban tartották összejöveteleiket, heti egy – egy alkalommal, énekelnek, beszélgetnek. Alkalmanként a közelebbi település nyugdíjasaival találkoznak, programokat szerveznek, anyagi lehetőséghez képest kirándulást is szerveznek.

A volt községi könyvtár már nem látogatható, de a Dél-Békési Kistérség Többcélú Társulás Által alapított Mozgókönyvtár a településen működik, így az olvasásra, könyvtári könyvek kölcsönözhetőek, informatikai igény kielégítésére ott lehetőség van mindenki számára, a fiattól az idős korosztály számára is, bárki igényt tarthat a szolgáltatásra.

- l) idősek informatikai jártassága

Járatlanok az informatika területén, számítógéppel nem rendelkeznek. Főleg a fiatalok érdeklődését tölti ki.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A település idős lakosai énekkart alakítottak, heti rendszerességgel összegyűlnek, ahol énekelnek, dalokat tanulnak. Más településen élő hasonló korú idősekkel tartják a kapcsolatot, közösen vesznek részt rendezvényeken

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Sok az egyedül élő idős ember, nagy elmagányosodás az izoláció veszélye	Közösségi programok szervezése a célcsoport, személyes megkeresés, információnyújtás
Generációk közötti eltávolodás	Munkahelyteremtés annak érdekében, hogy a fiatalok helyben tudjanak maradni Önkéntesség, Idősek látogatása, közös programok szervezése, (családi nap)
Egészségi, fizikális, mentális állapot romlása, önellátó képesség csökkenése	Szociális alapellátás bővítése egyéni szükségletekhez igazodva.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Erre vonatkozóan adat nem áll rendelkezésünkre.

A megváltozott munkaképességű személyek száma viszonylag állandó, viszont a nők aránya magasabb a férfiakhoz képest.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők (TS 6301)
2013	24	30
2014	22	30
2015	22	29
2016	20	28
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs megkülönböztetéssel kapcsolatosan visszajelzés, de munkahelyi lehetőség sincs a településen.

b) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok
Ilyen szolgáltatással és programmal nem rendelkezünk.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Rászorultság alapján a lakhatáshoz kapcsolódó támogatás, e mellett az ápolási díj, közgyógyellátási igazolvány biztosítását a járási hivatal hatáskörébe került. Krízis helyzet esetén az önkormányzat akár pénzbeli akár természetbeni juttatást is megállapít.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzati hivatal épületének akadálymentesítése részben biztosított, háziiorvosi rendelő megközelíthetősége részükre szintén. Esetükben rámpa került kialakításra ezeken a helyeken.

Jelenleg folyamatban lévő akadálymentesítéssel kapcsolatos pályázat „A Dombiratosi Polgármesteri Hivatal Energetikai korszerűsítése” TOP 3.2.1., amely a hivatal mellett a védőnői szolgálat és a háziiorvosi szolgálat energetikai korszerűsítését is szolgálja.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége
Információs és kommunikációs akadálymentesítettséggel nem rendelkezünk.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A településen levő egyéb munkahelyek akadálymentesítettsége nem mindenhol megoldott.

m) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Járdák nem mindenhol segítik a közlekedésüket, általában a közúton közlekednek.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye stb.)

Részükre helyi fogyatékosok nappali intézménye, valamint Támogató Szolgálat nem működik a településen.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Mindenki egyenlő bánásmódban részesül. Krízis helyzet esetén az önkormányzat kisbusza rendelkezésre áll a szolgáltatás eléréséhez.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A célcsoport számára az akadálymentesség biztosítása	Megfelelő járda és feljáró kialakítása, intézmények akadálymentesítése
Támogató szolgálat hiánya	Támogató szolgálat megszervezése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Vöröskereszt- véradás szervezése évente 2-3 alkalommal,

A nyugdíjasklub különféle programokon vesz részt, melyek főleg vidéki szórakozási programokat tartalmaz, az önkormányzat kisbusza ezek elérésében rendelkezésre áll. ,

Római Katolikus Egyház KARITÁSZ Szervezete, karácsonyra, húsvétra adományokat gyűjtenek, a falu lakosságát is bevonják a rendezvénybe.

Településen 2010 óta működik polgárőrség, ők esténként tartanak járőrszolgálatot a településen.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A településen nemzetiségi önkormányzat nem működik. A civil szervezetekkel nyugdíjas klubbal, Dombiratosi Polgárőrség Közhasznú Szervezetével jó az együttműködés.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség:

Iskola: 2012. december 31.-ig Közoktatási Intézményfenntartó Társulás három település között, 2013. január 01.-től Klebersberg Iskola fenntartási Társulás keretében járnak a gyerekek iskolába Kunágotára. Óvoda a csökkenő gyermeklétszám miatt 2017 óta nem működik a településen. Jogszabály változás miatt 2012. december 31-ig működött körjegyzőség Kunágotá-almáskamarás-Dombiratos települések vonatkozásában, 2013. január 01-től Dombiratos Nagykamarási Közös Önkormányzati Hivatal Dombiratos Kirendeltségeként működik tovább, tagjai vagyunk a Dél-Békési Kistérség Többcélú Társulásának 18 önkormányzattal együtt.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nem működik nemzetiségi önkormányzat a faluban.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek kapcsolata vegyes képet mutat. Nyugdíjas klub főleg a nyugdíjas és a fogyatékos célcsoportot célozza meg, a polgárőrség a település minden lakosát érinti, de elsősorban az idősek, nyugdíjasok és egyedül élők számára megnyugtató.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A helyi vállalkozások különféle adományokkal, támogatásokkal segítik a célcsoportokat, a községben megrendezett programokat.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába Dombiratos Község Önkormányzat Képviselő-testülete, Nagykamarási Közös Önkormányzati Hivatal Dombiratosi Kirendeltsége, Dombiratos Polgárórség Közhasznú szervezete,

d) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A bevont szervezetek támogatták a Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mély szegénységben élők	A tartós munkanélküliek száma magas. Jövedelemmel nem rendelkezők száma magas. Magas az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma	Foglalkoztatás biztosítása: értékteremtő munkahelyekkel, Életvezetési tanácsadás, Közösségi háló fejlesztése Közösség életébe bevonás
Gyermekek	Magas a gyermekvédelmi támogatásban részesülő halmozottan hátrányos és hátrányos helyzetű gyermekek száma, gyermekszegénység Szülői elhanyagolás	Munkahelyteremtés a szülők számára Különböző szakmák iránti érdeklődés feltárása, szakmák bemutatása Életvezetési tanácsadás, segítő beszélgetés közös programok szervezése
Nők	Hátrányos megkülönböztetés a nők munkavállalása terén, Munkaerő piaci megkülönböztetés szülés utáni diszkrimináció Gyermekek egyedül nevelő nők helyzete	Munkahelyteremtés, családbarát munkahelyek, átképzések Járulékkedvezmény a munkáltató részére Iskolai szünetek esetén gyermekfelügyelet biztosítása
Idősek	Sok az egyedül élő idős ember, elmagányosodás (nagyraoszt özvegyek)	Közösségi programok szervezése részükre, személyes megkeresés, információnyújtás Munkahelyteremtés annak érdekében, hogy a fiatalok helyben tudjanak maradni

	Generációk közötti eltávolodás Egészségi, fizikális, mentális állapot romlása, önellátó képesség csökkenése	Önkéntesség, Idősek látogatása, közös programok szervezése, (családi nap) Szociális alapellátás bővítése egyéni szükségletekhez igazodva.
Fogyatékkal élők	A célcsoport részére az akadálymentesség biztosítása Támogató szolgálat hiánya	A célcsoport részére megfelelő járda és feljáró kialakítása, közintézmények akadálymentesítése. Támogató szolgálat megszervezése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mély szegénységben élők	Célunk a fejlődés, megélhetés	Szociális előadó, jegyző, munkáltatók, célcsoport, civil szervezetek, felnőtt képző központok, Munkaügyi Központ Felelős: polgármester,
Romák és/vagy mély szegénységben élők	Tanulás, boldogulás	Munkaügy Központ, képző intézmények, vállalkozók, Felelős: polgármester
Gyermekek	Hátrányok leküzdése, haladás	Célcsoport, szülők Felelős: polgármester
Gyermekek	Család, biztonság	szülők, képviselő-testület, civil szervezetek, Önkéntesek, szociális szakemberek Felelős: polgármester
Idősek	Értük, nem helyettük	Idősek, szociális ellátó rendszer, önkéntesek, gyermekek Felelős: polgármester
Idősek	Támasz, biztonság	Érintett célcsoport, házi gondozó, civil szervezetek, önkéntesek, önkormányzat Felelős: polgármester
Nők	Felügyelet, segítő kezek	Érintett célcsoport, pedagógusok, civil szervezet, önkormányzat Felelős: polgármester
Nők	Céltudatos nők	Érintett célcsoport, önkormányzat, munkáltatók, munkaügyi központ, képző központok Felelős: polgármester
Fogyatékkal élők	Biztonságos környezet	Célcsoport, önkormányzat, beruházásban résztvevők, polgármester , pályázatkészítő cég, civil szervezetek
Fogyatékkal élők	Támogatással boldogulunk	Célcsoport, szociális intézmény vezetője, jegyző, polgármester , támogató szolgálat, mozgáskorlátozottak egyesülete

Jövőképünk

Szeretnénk olyan településen élni, ahol a lakosság apraja, nagyja összefogásban, közös erővel dolgoznak azért, hogy a település élhetőbb legyen, hogy kiegyensúlyozott boldog emberek élhessenek egy közösségben. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők részére a kiutat megtaláljuk, megélhetésük biztosított legyen, minél többen munkához jussanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek védelmét, támogatását, gondviselő családban való nevelkedést, alapjogokban való egyenlő részesülését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek helyzetére, fizikai, mentális gondozására, lehetőleg saját környezetben, társadalmi kapcsolatainak ápolására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén közéletben való szereplést, egyenlő eséllyel induljanak az élet minden területén, hátrányos megkülönböztetés kiküszöbölését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők biztonságos közlekedésének megteremtésére, minden segítséget megkapjanak a teljes értékű élethez.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Célunk a fejlődés, megélhetés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A tartós munkanélküliek aránya változó, jellemző viszont számuk magas 50% feletti, 2013 és 2017 között arányuk 56% és 54% között mozog. A férfiak aránya a nőkhöz képest magasabb.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Cél: Foglalkoztatás növelése, munkahelyteremtés
	Rövid távon: Felmérés információgyűjtés, helyzetelemzés
	Közép távon: Stratégia kidolgozása, együttműködési megállapodás előkészítése, pályázatokkal a közfoglalkoztatással a munkanélküliek helyzetének javítása
Hosszú távú cél: A munkanélküliség csökkentése hosszú távon	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információgyűjtés – Munkaügyi Központ, célcsoport, vállalkozók, munkáltatók Stratégia kidolgozása – a lehetséges partnerek megkeresése Képzések, átképzések Munkahelyteremtés
Résztevők és felelős	Érintett célcsoport, munkaügyi központ, vállalkozók, egyéb foglalkoztatók
Partnerek	Munkaügyi központ, vállalkozók, önkormányzat, képző szervek Felelős: polgármester
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távon: 2 év Közép távon: 4 év Hosszú távon: 6 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távon: helyzetelemzés, Közép távon: megállapodások, közfoglalkoztatás, pályázat Hosszú távon: Munkanélküliség 10 %-os csökkenése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	célcsoport érdektelensége, a munkaügyi központ nem támogatja a célt, társadalmi előítéletek kockázata nem megfelelő ismeretterjesztés, tájékoztatás

Szükséges erőforrások	munkaügyi központ támogatása, egyéb pályázati források, humán erőforrások
-----------------------	---

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Tanulás, boldogulás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az aluliskolázottság is jelen van a településen. 2013-ban arányuk az összes munkanélküli tekintetében közel 62%, majd 2017-ben 47%. A férfiak aránya magasabb a nőkhöz képest.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az érintett korosztályt érdekeltté tenni abban, hogy a magasabb iskolai végzettség megszerzése esetén nagyobb eséllyel tudnak munkahelyet keresni.
	Rövid távú cél: Érintett réteg megkeresése, tájékoztatása, helyzetelemzés Középtávú cél: Képzési lehetőségek keresése a munkaerő-piaci igények figyelembevételével, lehetőség szerint képzések helyben történő megszervezése (Felnőtt képző szervek, Munkaügyi Központ)
	Hosszú távú cél: Szakképzettség megszerzése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információnyújtás, helyzetelemzés, toborzás Helyi kapcsolatok, lehetőségek feltérképezése munkáltatók, munkaügyi központ) Eredmények értékelése, felméréssel, kérdőívvel
Résztevők és felelős	célcsoport, családsegítő, szociális előadó Felelő: polgármester
Partnerek	Felnőtt képző Központok, Munkaügyi Központ, munkáltatók, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Információnyújtás: 1 év Lehetőségek feltérképezése, kapcsolatfelvétel: 1,5 év Elért eredmény felmérése: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Településen az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők számának csökkentése Rövid távon: helyzetelemzés elkészítése, Fenntarthatósága: a piaci igényekre reagálva, átképzés
	Középtávon: képzést lebonyolító szervekkel szerződés-kötés Hosszútávon: a szakképzettség megszerzéséről szóló dokumentum (min: 13 db)
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az érdekeltek nem lesznek együttműködők képzéseken való részvételt tekintve A térségben nem lesz olyan közoktatási intézmény, aki erre partner lenne Anyagi nehézségek miatt a képzéseket nem tudják finanszírozni
Szükséges erőforrások	Pályázatok figyelése, forrásteremtés, forrás elkülönítés, humán erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Hátrányok leküzdése, haladás
------------------	------------------------------

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a gyermekvédelmi támogatásban részesülő halmozottan hátrányos és hátrányos helyzetű gyermekek száma, gyermekszegénység. 2013-ban 84 fő 2016-ban 64 fő gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél: gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának csökkentése, valamint hátrányos helyzetű gyermeklétszám csökkentése. Rövid távon: felmérés, helyzetelemzés, lehetőségek felkutatása Közép távon: érintettek bekapcsolása a programokba, tájékoztatásuk Hosszú távon: Szülők számára rendszeres jövedelem biztosítása, jobb életszínvonal elérése a családok számára
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	munkahelyteremtés, jövedelemnövelés, kiegészítő tevékenység felkutatása, háztáji gazdaságok létrejöttének támogatása, önfoglalkoztatási formák terjesztése,
Résztevők és felelős	érintett célcsoport, képviselő-testület Felelős: polgármester
Partnerek	civil szervezetek, szociális kerekasztal, vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távon: 1 év Közép távon: 5 év Hosszú távon: 10 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Gyermekvédelmi támogatásban részesülők, hátrányos helyzetű gyermekek számának csökkenése- önkormányzati adatokból Rövidtávon : Helyzetelemzés Középtávon: Stratégia, pályázatok Hosszútávon: RGYVT-ban részesülők, valamint a hátrányos helyzetű gyermekek száma 5%-al csökkenjen
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati lehetőségek hiánya, piac hiány, szülők érdektelenség
Szükséges erőforrások	támogatások nyújtása, helyi iparűzési adókedvezmény

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Család, biztonság
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szülői elhanyagolás főleg emocionális téren. A védelembe vett, veszélyeztetett gyermekek esetében a családok helytelen életvezetése, nem megfelelő viselkedése, a munkanélküliségre, iskolázatlanságra és kilátástalan helyzetre vezethető vissza. A szülők csak külső segítség igénybevételével tudnak gyermekükről gondoskodni, önállóan erre nem képesek.

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Szülői elhanyagolás csökkentése. Szülő és gyermeke közötti harmonikus kapcsolat megteremtése. Rövid távú cél: Személyes kapcsolatfelvétel a szülőkkel Középtávú cél: Segítő beszélgetés tanácsadás, esetlegesen szakember bevonása. Közös programok szervezése. Hosszú távú cél: Megfelelő családi légkör kialakítása a gyermekek számára. A gyermekek egészséges testi, szellemi és mentális fejlődésének biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel Segítségnyújtás megfelelő módszerrel, közös programok szervezése. Harmonikus családi légkör megteremtése
Résztevők és felelős	Családgondozó, pedagógusok Felelős: polgármester
Partnerek	Civil szervezetek, közoktatási intézmények, védőnő
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú: kapcsolatfelvétel a családokkal Közép távú: programok szervezése, azokon való aktív részvétel Hosszú távú: Gyermekek - szülő között megfelelő légkör kialakulása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Csökken a Család-és gyermekjóléti szolgálatnál a veszélyeztetett gyermekek, a Gyermekjóléti központoknál a védelembe vett gyermekek száma. A szülők tartják a kapcsolatot a gondozóval, és mernek segítséget kérni. Rövid: Kapcsolatfelvételről, interjúról dokumentum Közép: pályázat, tanácsadásról jelenléti ív, programokról meghívó, fotók Hosszú: statisztikai adatok – 10 %-os csökkenés a kiinduló adathoz képest. 5 év Fenntarthatóság: a későbbiekben saját szakemberrel a tanácsadás folyamatos biztosítása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A szülők nem működnek együtt, a nyújtott segítséget nem hajlandók elfogadni. A probléma megoldásához nem találjuk meg a megfelelő szakembert
Szükséges erőforrások	Forrásteremtés: civil szervezetek bevonása, pályázatok figyelése, forrás elkülönítése

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Értük, nem helyettük
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Generációk eltávolodása egymástól. A fiatalok más településre költöznek, az idősebb korosztály magára marad, egyre ritkábban találkoznak. A nyugdíjasok száma igen magas, a nők aránya magasabb, mint a férfiaké. A település elöregedőben van. A lakosság száma alacsony, a születések száma csökken.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Generációk közötti kapcsolat erősítése, fiatal önkéntesek bevonása a cél érdekében, csökkenteni a magányos idősök számát. Rövid távú cél: Kapcsolatfelvétel az érintett korosztállyal, igényfelmérés kérdőívekkel Középtávú cél: Közös programok, összejövetelek szervezése, civil szervezetekkel kapcsolatfelvétel, fiatal önkéntesek bevonása Hosszú távú cél: Programok kivitelezése együttműködve a civil szervezetekkel, rendszeres kapcsolattartás fenntartása
Tevékenységek (a beavatkozás)	Igényfelmérés Kapcsolatfelvétel és együttműködés civil szervezetekkel, programszervezés,

tartalma) pontokba szedve	programok kivitelezése, rendszeresség biztosítása
Résztevők és felelős	Családsegítő szolgálat, érintett célcsoport, szociális ügyintéző, önkéntesek Felelős: polgármester
Partnerek	Családsegítő szolgálat, önkormányzat, családtagok Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél: kapcsolatfelvétel Középtávú cél: partnerek felkutatása, Közös programokon való részvétel Hosszú távú cél: Eredmények értékelése Izoláció megszűnik, az idősek és a fiatalok közötti a kapcsolat újra éled
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Izoláció elkerülése Mentális és fizikális betegségek megelőzése A megrendezett programokon a résztvevők számának növekedése Rendezvények látogatottságának növelése, rendezvények, közös programokról készült fotók. Rövid: kérdőív, intézkedési terv Közép: pályázat, programokról fotók Hosszú: a generációk közötti programok fenntartása pályázatok benyújtásával, évente 3-4 program szervezése.5 év Fenntarthatóság: Programok rendszeresítése, önkéntesek bevonása A rendezvények lebonyolításába bevonni az érintett korosztályt, nem érzik úgy, hogy ki vannak rekesztve, tartalmaz időtöltésük is biztosítva van.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya. Az érintettek motiválása a rendezvényeken tombola húzással. A programok lebonyolításához a kellő anyagi fedezet hiánya.
Szükséges erőforrások	Forrásteremtés civil szervezetek, önkéntesek alapítványok, helyi vállalkozók segítségével.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Támasz, biztonság
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Egészségi, fizikális, mentális állapot romlása, önellátó képesség csökkenése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az idős emberek izolációjából eredő negatív következmények csökkentése Rövid távú cél: Az érintett célcsoport felkeresése, Információnyújtás, Helyzetelemzés Középtávú cél: Stratégia elkészítése (lehetőségek, motivációk, szociális alapellátás, közösségi programok stb). Személyközpontú ellátás. Pályázati lehetőségek kihasználása mind a programok mind a szolgáltatás lehetőségei tekintetében. Civil szervezetekkel együttműködés. Hosszú távú cél: Az idős emberek izolációjának csökkentése, személyközpontú, szükségletekhez igazodó szociális ellátás.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel, információnyújtás, helyzetelemzés Stratégia, pályázat, együttműködés. Elért eredmények értékelése, kérdőívek segítségével

Részvevők és felelős	Célcsoport, házi gondozók, közművelődési szakember polgármester Felelős: polgármester
Partnerek	házi gondozó, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 1 év
	Közép: 2 év
	Hosszú: 4 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon : Helyzetelemzés Középtávon: Stratégia, együttműködési megállapodás, programokról fénykép Hosszútávon: Alapellátásban részesülők számának emelkedése 4 %-kal. Szociális ellátások bővítése, a szükségletekhez igazodva. Csökken az izolálódott idősök száma- kérdőívek (értékelése elégedettségi mutató)
	Fenntarthatóság: a programok biztosítása önkéntesek bevonásával, a szolgáltatás propagálása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az érintett célcsoport érdeklődését nem sikerül felkelteni- motiválás Nem civil szervezetet felkutatni- további felkutatás, anyagi forrás nem biztosított a szociális szolgáltatás bővítéséhez
	Nem veszik igénybe a nappali ellátást, szolgáltatást, nem vesznek részt a közösségi programokban- motiváció (pl. tombola a közös rendezvényeken)
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, adományok, forrás elkülönítés, önkéntes munka a program szervezéshez, lebonyolításhoz, pályázatok

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Felügyelet, segítő kezek
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekét egyedül nevelő nők számára segítségnyújtás hiánya, főként az iskolai szünetekben gyermekfelügyelet hiánya.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Iskolai szünetekben a gyermekfelügyelet biztosítása az önkormányzat szervezésében, ezáltal is biztosítani a nők munkaerőpiacon történő elhelyezkedését, fenntartását. Önkéntesek bevonása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információgyűjtés, igényfelmérés, helyszín meghatározás. Költségek tervezése, dolgozók száma, szakképzettség meghatározása Külsős munkaerő, önkéntesek bevonása (szakképzett) a szolgáltatás biztosítása érdekében
Részvevők és felelős	Gyermekek, pedagógusok, dajkák, önkéntesek Felelős: polgármester
Partnerek	Civilek, önkéntesek, Munkaügyi központ,
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távon: 1 évben: óvodában, oktatási intézményben a nyári szünet felére biztosítani a felügyeletet Közép távon: 2 évben: valamennyi iskolai szünet felére a gyermekfelügyelet biztosítása óvodások, iskolások számára.

	Hosszú távon: 3 évben: összes szünet biztosítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A gyermekfelügyelet az iskolai szünetekben biztosítottá válik Rövid távon: nyári szünet 50 %-ban biztosított Közép távon: összes szünet 50%-ban biztosított Hosszú távon: összes szünetben 100 %-ban megoldott
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázatok hiánya, igény hiánya, önkéntesek hiánya, plusz költségekre nincs forrás Ezek csökkentésére: civil szervezetek bevonása,
Szükséges erőforrások	intézményi épület biztosítása, humánerőforrás, költségvetési forrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Céltudatos nők
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nők munkaerő piaci negatív megkülönböztetése. Erre konkrét adat nem áll rendelkezésre, de a nők a munkaerőpiacon negatív megkülönböztetésben részesülnek a férfiakkal szemben, ami főleg a gyermekvállalással van összefüggésben
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A nők a munkaerőpiacon azonos eséllyel indulhassanak. Rövid távú cél: Az érintett célcsoport felkeresése, Információnyújtás Középtávú cél: Jogszabályi háttér módosítása, munkaadók motiválása, a nők foglalkoztatására, járulékkedvezmény biztosításával Hosszú távú cél: A foglalkoztatott nők számának növekedése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel, információnyújtás Jogszabály módosítás, munkaadók motiválása Elért eredmények értékelése, foglalkoztatási adatokból
Résztevők és felelős	A településen élő munkanélküli nők, Önkormányzati vezetők, Felelős: polgármester
Partnerek	Munkaügyi Központ, Önkormányzat, vállalkozók, Intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel: 1 év Jogszabály módosítás, motiváció: 2 év Eredmények értékelése, foglalkoztatási adatokból: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	A gyermeket nevelő anyák nem szenvednek hátrányt a foglalkoztatásban Rövid távon: Középtávon: A munkaadók érdeklődése nő a járulékkedvezmény miatt Hosszú távon: A foglalkoztatott nők arányának növekedése - Munkaügyi adatokból

fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az érintett célcsoport érdeklődését nem sikerül felkelteni- motiválás A jogszabály módosítás nem éri el a kívánt hatást- újabb módosítás
Szükséges erőforrások	Forrás elkülönítés központilag járulékkedvezményre

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Biztonságos környezet
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Közterületek, járdák, kereskedelmi egységek akadálymentesítése. A közösségi közlekedés a járdák, parkok, közintézmények akadálymentesítése nem biztosított. Leggyakrabban a fogyatékos személynek a legnagyobb problémát az jelenti, hogy nem tud az otthonából eljutni a közintézménybe, illetve kereskedelmi egységbe. Sokan a kézi vagy az elektromos kerekesszéssel a járda szegélyek miatt nem tudnak közlekedni.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Közterületek, közintézmények akadálymentesítése, a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés feltételeinek kialakítása. Rövid távú cél: Helyzetfelmérés helyi szinten, pályázatfigyelés a kivitelezésre Közép távú cél: Pályázatírás, helyi vállalkozások, civil szervezetek megkeresése Hosszú távú cél: Kivitelezés, eredményesség felmérés az érintettek körében
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Helyzetfelmérés, pályázatfigyelés Pályázatírás, kapcsolatfelvétel a forrásteremtéshez Kivitelezés, felmérés
Résztvevők és felelős	önkormányzat, szakemberek Felelős: polgármester,
Partnerek	Civil szervezetek, helyi vállalkozások, mozgáskorlátozottak egyesülete, kivitelezők, pályáztalkészítő cég
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél: 1 év, állandó pályázatfigyelés Közép távú cél: 3 év Hosszú távú cél:10 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentesítési terv elkészítése, akadálymentesített közterületek száma nő. Nő a fogyatékkal élő emberek elégedettsége-kérdőíves felmérés A fogyatékkal élők számára megfelelő feltételek biztosítása a közlekedésben A közintézmények fizikai akadálymentesítése teljes körűen megtörténik. A járdák és buszmegállók akadálymentesítése megvalósul. A rossz állapotban lévő burkolt utak felújítása megtörténik.

Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázat erre a célra nem kerül kiírásra- folyamatos pályázatfigyelés Nem találunk partnert a civil szervezetek, vállalkozók köréből-további szervezetekkel, alapítványokkal kapcsolatfelvétel Nem megfelelő minőségben elvégzett kivitelezés-körültekintés a kivitelező választásnál
Szükséges erőforrások	Pályázati források, támogatások, szakemberek, humán erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Támogatással boldogulunk
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen nem működik Támogató szolgálat 2011 óta nem működik a településen támogató szolgálat, azóta nincs megoldva a személyi szállítás a fogyatékos személyek számára a községben, pályázati kiírás nincs a szolgálat működtetéséhez
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Támogató szolgálat létrehozása a településen, vagy környező településekhez csatlakozás a szolgáltatás biztosítása érdekében. Rövid távú cél: Lehetőségek felkutatása a cél elérésében Középtávú cél: Pályázatfigyelés, pályázatírás, környező támogató szolgálatok feltérképezése, segítségkérés Hosszú távú cél: A fogyatékos személyek személyi szállításának megoldása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel Pályázatfigyelés, pályázatírás Személyi szállítás megoldása
Résztevők és felelős	Szociális intézmény vezetője, jegyző
Partnerek	Támogató szolgálatok, mozgáskorlátozottak egyesülete
Határidő(k) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel: 1 év Pályázatfigyelés, írás: 2 év Eredmények értékelése, kérdőíves felmérés: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: Sikerül felvenni a kapcsolatot más támogató szolgálattal Középtávon: Pályázat megnyerése, támogató szolgálat létrehozása Hosszú távon: Személyi szállítás biztosítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs ilyen jellegű pályázati kiírás-további pályázatfigyelés A környéken működő támogató szolgálatok nem látnak el a településen szolgáltatást –további támogató szolgálatok felkutatása
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, Pályázat, forrásteremtés, más önkormányzat, alapítvány

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Célunk a fejlődés, megélhetés	A tartós munkanélküliek száma magas, ahol a férfiak száma magasabb, mint a nőké	Foglalkoztatás növelése Rövid távon: Felmérés információgyűjtés és Közép távon: Kapcsolatfelvétel Hosszú távon: a foglalkoztatás növelése Foglalkoztatás növelés	Gazdasági program, település fejlesztési koncepció	Információgyűjtés, helyzetelemzés, toborzás, helyi kapcsolatok, lehetőségek feltérképezése, eredmények értékelése, felméréssel, kérdőívekkel	polgármester	2024.12.31.	Rövid távon: helyzetelemzés, Közép távon: megállapodások, közfoglalkoztatás, pályázat Hosszú távon: Munkanélküliség 10 %-os csökkenése	munkaügyi központ támogatása, egyéb pályázati források	A munkáltatók támogatása, kedvezményben részesítése
2	Tanulás, boldogulás	A településen az általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma magas.	Az érintett korosztályt érdekeltté tenni abban, hogy a magasabb iskolai végzettség	Gazdasági program	Megállapodás a munkaügyi központtal, igényfelmérés az érintett célcsoporttal	polgármester	2021.12.31	a szakképzettség megszerzéséről szóló dokumentum (min: 13 db	pályázatok figyelése, forrás teremtés, forrás elkülönítés	A piaci igényekre reagálva átképzés

II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Hátrányok leküzdése, haladás	Magas a gyermekvédelmi támogatásban részesülő halmozottan hátrányos és hátrányos helyzetű gyermekek száma, gyermekszegénység. 2013-ban 84 fő 2016-ban 64 fő gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben .	Általános cél: gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának csökkentése, valamint hátrányos helyzetű gyermeklétszám csökkentése. Rövid távon: felmérés, helyzetelemzés, lehetőségek felkutatása Közép távon: érintettek bekapcsolása a programokba, tájékoztatásuk Hosszú távon: Szülők számára rendszeres jövedelem biztosítása, jobb életszínvonal elérése a családok számára	Gazdasági program	munkahelyteremtés, jövedelemnövelés, kiegészítő tevékenység felkutatása, háztáji gazdaságok létrejöttének támogatása, önfoglalkoztatási formák terjesztése,	polgármester	2028.12.31.	Gyermekvédelmi támogatásban részesülők, hátrányos helyzetű gyermekek számának csökkenése-önkormányzati adatokból Rövidtávon : Helyzetelemzés Középtávon: Stratégia, pályázatok Hosszútávon: RGYVT-ban részesülők, valamint a hátrányos helyzetű gyermekek száma 5%-al csökkenjen	támogatások nyújtása, helyi iparűzési adókedvezmény	munkahelyek további motivációja, a piaci viszonyokra reagálva átképzés
2	Család, biztonság	Szülői elhanyagolás főleg emocionális és téren. A védelembe vett gyermekek esetében a családok helytelen életvezetése, nem megfelelő	Szülői elhanyagolás csökkentése. Szülő és gyermeke közötti harmonikus kapcsolat megteremtése. Rövid távú cél: Személyes kapcsolatfelvéte	Gazdasági program	Csökken a Család-és gyermekjóléti szolgálatnál a veszélyeztetett gyermekek, a Gyermekjóléti központoknál a védelembe vett gyermekek száma. A szülők tartják a	polgármester	2023.12.31.	Közös szülő gyermek programokba nő a résztvevők száma A szülők tartják a kapcsolatot a gondozóval, és mernek segítséget kérni.	Forrásteremtés: civil szervezetek bevonása, pályázatok figyelése, forrás elkülönítése	Fenntarthatóság : a későbbiekben saját szakemberrel a tanácsadás folyamatos biztosítása.

		viselkedése, a munkanélküliségre, iskolázatlanságra és kilátástalan helyzetre vezethető vissza. A szülők csak külső segítség igénybevételével tudnak gyermekükről gondoskodni, önállóan erre nem képesek.	I a szülőkkel Középtávú cél: Segítő beszélgetés tanácsadás, esetlegesen szakember bevonása. Közös programok szervezése. Hosszú távú cél: Megfelelő családi légkör kialakítása a gyermekek számára. A gyermekek egészséges testi, szellemi és mentális fejlődésének biztosítása		kapcsolatot a gondozóval, és mernek segítséget kérni.					
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Céltudatos nők	A nők munkaerőpiaci negatív megkülönböztetése. Erre konkrét adat nem áll rendelkezésre, de a nők a munkaerőpiacra negatív megkülönböztetésben részesülnek a férfiakkal szemben, ami főleg a gyermekvállalással van összefüggésben	A nők a munkaerőpiacon azonos eséllyel indulhassanak. Rövid távú cél: Az érintett célcsoport felkeresése, Információnyújtás Középtávú cél: Jogszabályi háttér módosítása, munkaadók motiválása, a nők foglalkoztatásá	Gazdasági program	Kapcsolatfelvétel, információnyújtás Jogszabály módosítás, munkaadók motiválása Elért eredmények értékelése, foglalkoztatási adatokból	polgármester	2023.12.31.	A gyermeket nevelő anyák nem szenvednek hátrányt a foglalkoztatásban Rövid távon: Középtávon: A munkaadók érdeklődése nő a járulékkedvezmény miatt Hosszú távon: A foglalkoztatott nők arányának növekedése - Munkaügyi adatokból	Forrás elkülönítés központilag járulékkedvezményre	Kedvezmények, támogatások biztosítása a munkáltatók számára

			a, járulékkedvezmény biztosításával Hosszú távú cél: A foglalkoztatott nők számának növekedése							
2	Felügyelet, segítő kezek	A gyermekét egyedül nevelő nők számára segítségnyújtás hiánya, főként az iskolai szünetekben gyermekfelügyelet hiánya.	Iskolai szünetekben a gyermekfelügyelet biztosítása az önkormányzat szervezésében, ezáltal is biztosítani a nők munkaerőpiacra történő elhelyezkedését, fenntartását. Önkéntesek bevonása.	Gazdasági program	Információgyűjtés, igényfelmérés, helyszín meghatározás. Költségek tervezése, dolgozók száma, szakképzettség meghatározása Külsős munkaerő, önkéntesek bevonása (szakképzett) a szolgáltatás biztosítása érdekében	polgármester	:2021.12.31.	A gyermekfelügyelet biztosítottá válik Rövid távon: nyári szünet 50 %-ban biztosított Közép távon: összes szünet 50%-ban biztosított Hosszú távon: összes szünetben 100 %-ban megoldott	intézményi épület biztosítása, humán erőforrás, költségvetési forrás	A gyermekfelügyelet az iskolai szünetekben biztosítottá válik a megfelelő tárgyi, személyi feltételek biztosítása.
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Értük, nem helyettük	Generációk eltávolodása egymástól. A fiatalok más településre költöznek, az idősebb korosztály magára marad, egyre ritkábban találkoznak. A nyugdíjasok száma igen magas, a nők	Generációk közötti kapcsolat erősítése, fiatal önkéntesek bevonása a cél érdekében, csökkenteni a magányos idősek számát. Rövid távú cél: Kapcsolatfelvétel az érintett korosztályal,	Gazdasági program	Igényfelmérés Kapcsolatfelvétel és együttműködés civil szervezetekkel, programszervezés, programok kivitelezése, rendszeresség biztosítása	polgármester	2023.12.31	Rendezvények látogatottságának növelése, rendezvények, közös programokról készült fotók. Rövid: kérdőív, intézkedési terv Közép: pályázat, programokról fotók Hosszú: a generációk	Forrásteremtés civil szervezetek, alapítványok, önkéntesek, helyi vállalkozók segítségével.	Programok rendszeresítése, önkéntesek bevonása

		aránya magasabb, mint a férfiaké. A település előregedőben van. A lakosság száma alacsony, a születések száma csökken.	igényfelmérés kérdőívekkel Középtávú cél: Közös programok, összejövetelek szervezése, civil szervezetekkel kapcsolatfelvétel, fiatal önkéntesek bevonása Hosszú távú cél: Programok kivitelezése együttműködve a civil szervezetekkel, rendszeres kapcsolattartás fenntartása					közötti programok fenntartása pályázatok benyújtásával, évente 3-4 program szervezése		
2	Támasz, biztonság	Egészségi, fizikális, mentális állapot romlása, önellátó képesség csökkenése	Az idős emberek izolációjából eredő negatív következmények csökkentése Rövid távú cél: Az érintett célcsoport felkeresése, Információnyújtás, Helyzetelemzés Középtávú cél: Stratégia elkészítése (lehetőségek, motivációk, szociális alapellátás, közösségi	Gazdasági program	Kapcsolatfelvétel, információnyújtás, helyzetelemzés Stratégia, pályázat, együttműködés. Elért eredmények értékelése, kérdőívek segítségével	polgármester	2022.12.31.	Személyközpontú ellátás. Pályázati lehetőségek kihasználása mind a programok mind a szolgáltatás lehetőségei tekintetében. Civil szervezetekkel együttműködés. Hosszú távú cél: Az idős emberek izolációjának csökkentése, személyközpontú, szükségletekhez igazodó szociális	Humán erőforrás, adományok, forrás elkülönítés, önkéntes munka a program szervezéshez, pályázatok	Programok fenntartása önkéntesek bevonásával, a szolgáltatások propagálása

			<p>programok stb). Személyközpontú ellátás. Pályázati lehetőségek kihasználása mind a programok mind a szolgáltatás lehetőségei tekintetében. Civil szervezetekkel együttműködés.</p> <p>Hosszú távú cél: Az idős emberek izolációjának csökkentése, személyközpontú, szükségletekhez igazodó szociális ellátás.</p>					ellátás.		
--	--	--	--	--	--	--	--	----------	--	--

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	Biztonságos környezet	Közterületek, járdák, kereskedelmi egységek, közintézmények akadálymentesítése. A közösségi közlekedés a járdák, parkok akadálymentesítése nem biztosított. Leggyakrabban a fogyatékos személynek a legnagyobb problémát az jelenti, hogy nem tud az	Közterületek akadálymentesítése, a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés feltételeinek kialakítása. Rövid távú cél: Helyzetfelmérés helyi szinten, pályázatfigyelés a kivitelezésre Közép távú cél: Pályázatírás, helyi vállalkozások, civil szervezetek megkeresése	Gazdasági program		polgármester		2028.12.31.	Akadálymentesítési terv elkészítése, akadálymentesített közterületek száma nő. Nő a fogyatékkal élő emberek elégedettségekérdőíves felmérés A fogyatékkal élők számára megfelelő feltételek biztosítása a közlekedésben	Pályázati források, támogatások, szakemberek,	Fenntarthatóság a: folyamatos karbantartás
---	-----------------------	--	--	-------------------	--	--------------	--	-------------	---	---	--

		otthonából eljutni a közintézménybe , illetve kereskedelmi egységbe. Sokan a kézi vagy az elektromos kerekesszéssel a járda szegélyek miatt nem tudnak közlekedni.	Hosszú távú cél: Kivitelezés, eredményesség felmérés az érintettek körében							
2	Támogatással boldogulunk	A településen nem működik Támogató szolgálat 2011 óta nem működik a településen támogató szolgálat, azóta nincs megoldva a személyi szállítás a fogyatékos személyek számára a községben Pályázati kiírás nincs a szolgálat működtetéséhez	Támogató szolgálat létrehozása a településen, vagy környező településekhez csatlakozás a szolgáltatás biztosítása érdekében. Rövid távú cél: Lehetőségek felkutatása a cél elérésében Középtávú cél: Pályázatfigyelés, pályázatírás, környező támogató szolgálatok feltérképezése, segítségkérés Hosszú távú cél: A fogyatékos személyek személyi szállításának megoldása	Gazdasági program		polgármester	2023.12.31.	Rövidtávon: Sikerül felvenni a kapcsolatot más támogató szolgálattal Középtávon: Pályázat megnyerése, támogató szolgálat létrehozása Hosszú távon: Személyi szállítás biztosítása	Pályázat, forrásteremtés	

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

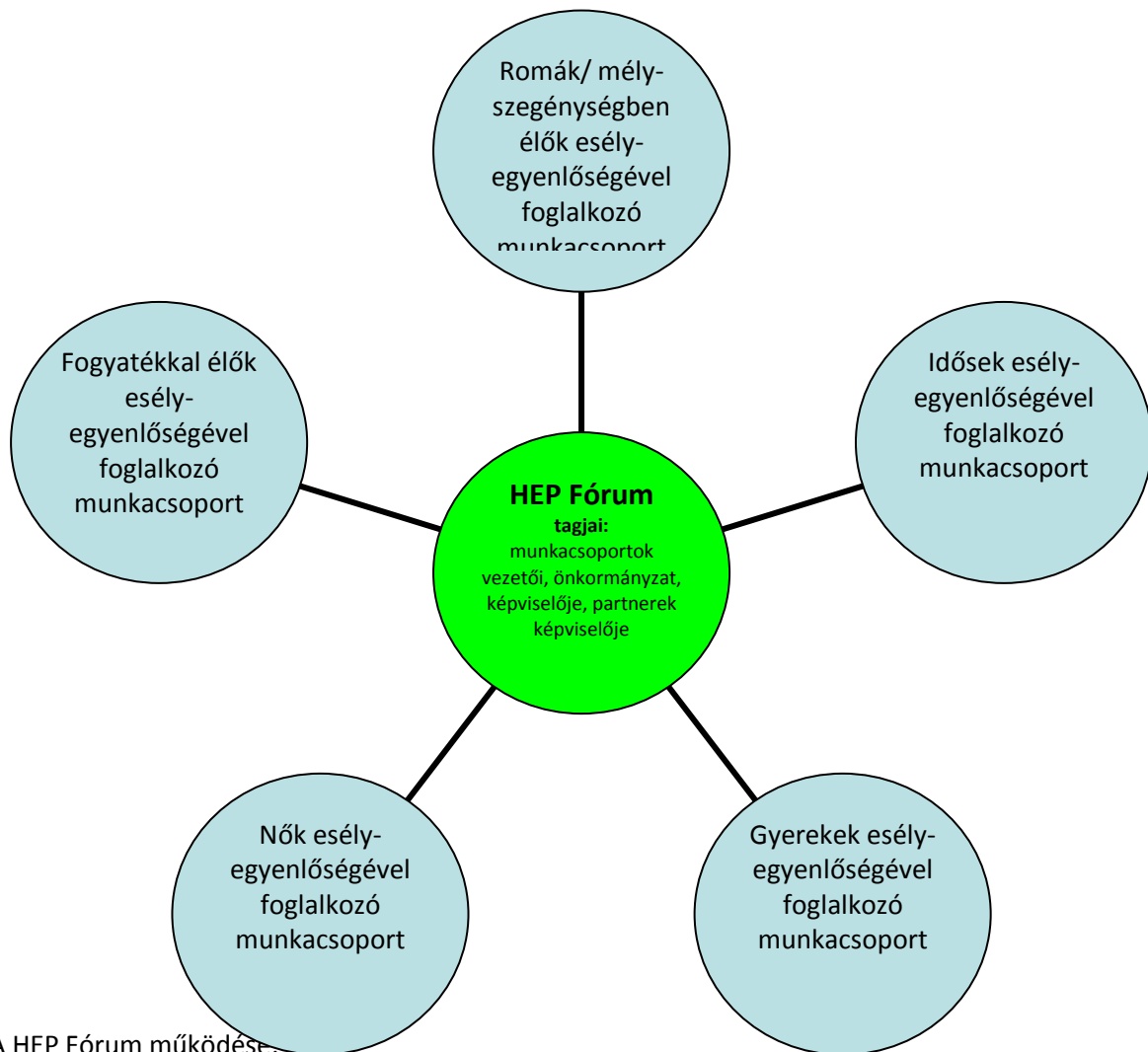
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is,

a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése.

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről ..... felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és

toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Dombiratos község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Dombiratos Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta 104/2018.(2018.12.27.) számú KT határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dombiratos, 2018. december,20.

Aláírás

Dombiratos Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dombiratos, 2018. december,20.

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Dombiratos Község Önkormányzat Képviselő- testülete	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	
Nagykamarási Közös Önkormányzati Hivatal	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	
Dombiratos Polgárórség Közhasznú Szervezete	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	
Kék Virág énekkar	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.